

به نام خدا

محتوای آموزشی

وصول مالیات و تشریح آیین نامه اجرایی

ماده ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم

تهیه و تنظیم:

شورش مجیدی

رئیس گروه حسابرسی مالیاتی

اداره کل امور مالیاتی استان کردستان

قانون مالیات های مستقیم
فصل نهم از باب چهارم

وصول مالیات

آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۸۵ قانون مالیاتهای
مستقیم

مقدمه:

به طور کلی مالیات از مظاهر حاکمیت دولت به شمار می رود و به عنوان مهمترین منبع درآمدهای عمومی نقشی برجسته در تامین هزینه های عمومی ایفا میکند. به نحوی که میتوان گفت تداوم فعالیتهای دولت و حتی استمرار و دوام آن به وصول مالیات بستگی دارد. بدین لحاظ مالیات در نزد دولتها از اهمیت و جایگاهی به سزا برخوردار است و در حقوق مالیاتی بیشتر کشورها برای تأمین و تضمین مالیات، اختیارات و اقتدارات گسترده، فوق العاده و منحصر به فردی به دستگاه مالیاتی اعطا میکنند تا با توسل به آنها بتواند مالیات را به خوبی و به موقع تشخیص و وصول نماید.

این حقوق و اختیارات دستگاه مالیاتی که از حاکمیت دولت نشأت میگیرد در حقوق عمومی اصطلاحاً «**امتیازات قدرت عمومی**» نامیده میشود و در حقوق مالی و مالیاتی به آن «**اعمال قدرت مالیاتی**» نیز میگویند. در حقوق مالیاتی، اصل بر رضایت مؤدی در پرداخت مالیات می باشد. دستگاه مالیاتی در صورت عدم پرداخت مالیات از جانب مؤدی از امتیاز **قدرت عمومی** بهره برده و با توسل به قوه قهریه و اجبار، نسبت به وصول مالیات اقدام خواهد نمود.

از این اقتدار قدرت عمومی مالیاتی عموماً در اصطلاح به «اجرا گذاشتن مالیات» یا توسل به عملیات اجرایی یاد می کنند. اما باید توجه داشت که دستگاه مالیاتی معمولاً بدون فشار عمل میکند. زیرا خواهان همکاری آزادانه مؤدی مالیاتی است. پس به طور کلی می توان گفت اصل بر این است که در جهت اطمینان فی مابین مؤدیان و دولت، مؤدی با اختیار و اراده خویش مالیات متعلقه را پرداخت نماید؛ اما چنین اصلی استثنا بردار است و اعمال استثنا ناشی از اعمال حاکمیت دولت و جنبه آمرانه بودن مالیات است.

آنجا که وصول مالیات از طریق عملیات اجرایی رأساً توسط دستگاه مالیاتی و بدون مراجعه به دادگستری صورت میگیرد، سبب میشود وصول مالیات با سرعت بیشتری انجام شود و از این رو میتوان آن را مهمترین **ضمانت اجرا** برای وصول مالیات دانست.

بنابراین برای اجرای صحیح و منصفانه عملیات اجرایی قانونگذار مراحل را برای اعمال این قدرت در نظر گرفته است تا دستگاه مالیاتی بتواند رأساً و بدون مراجعه به دادگستری بلکه از طریق اداره اجرائیات، خود این اقدام را انجام دهد. این مراحل عبارتند از **مرحله صدور و ابلاغ برگ اجرایی**، **مرحله توقیف اموال** و **مرحله فروش اموال** که در ادامه به تشریح هر کدام خواهیم

پرداخت:

۱- صدور و ابلاغ برگ اجرایی:

قبل از الزام مؤدی به پرداخت مالیات، اداره مالیاتها بدون اینکه جنبه تهدید داشته باشد او را مخیر می کند که یا داوطلبانه مالیات خود را بپردازد یا مورد تعقیب قانونی قرار خواهد گرفت. اولین اقدامی که دستگاه مالیاتی در مقابل عدم پرداخت مالیات توسط مؤدی، به کار می بندد این است که برای مؤدی **ابلاغیه** می فرستد.

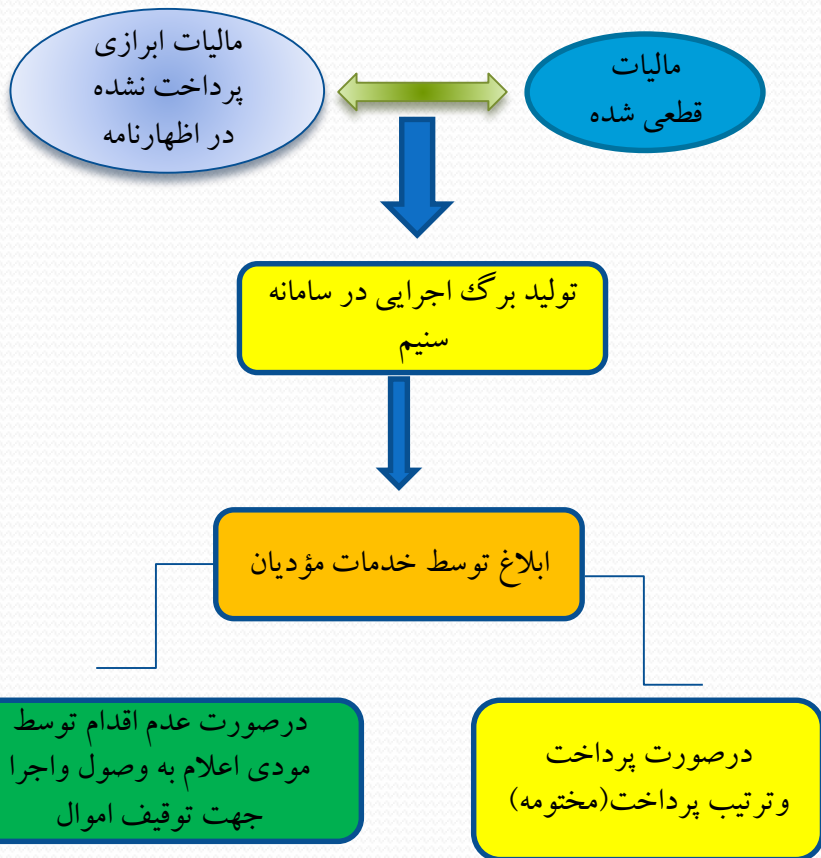
← ماده ۲۱۰:

ماده ۲۱۰ - هرگاه مودی مالیات قطعی شده خود را ظرف **ده** روز از تاریخ ابلاغ برگ قطعی پرداخت **ننماید** اداره امور مالیاتی به موجب برگ اجرایی به او ابلاغ می کند **ظرف یک ماه** از تاریخ ابلاغ کلیه بدهی خود را **بپردازد** یا **ترتیب پرداخت** آن را به اداره امور مالیاتی بدهد.

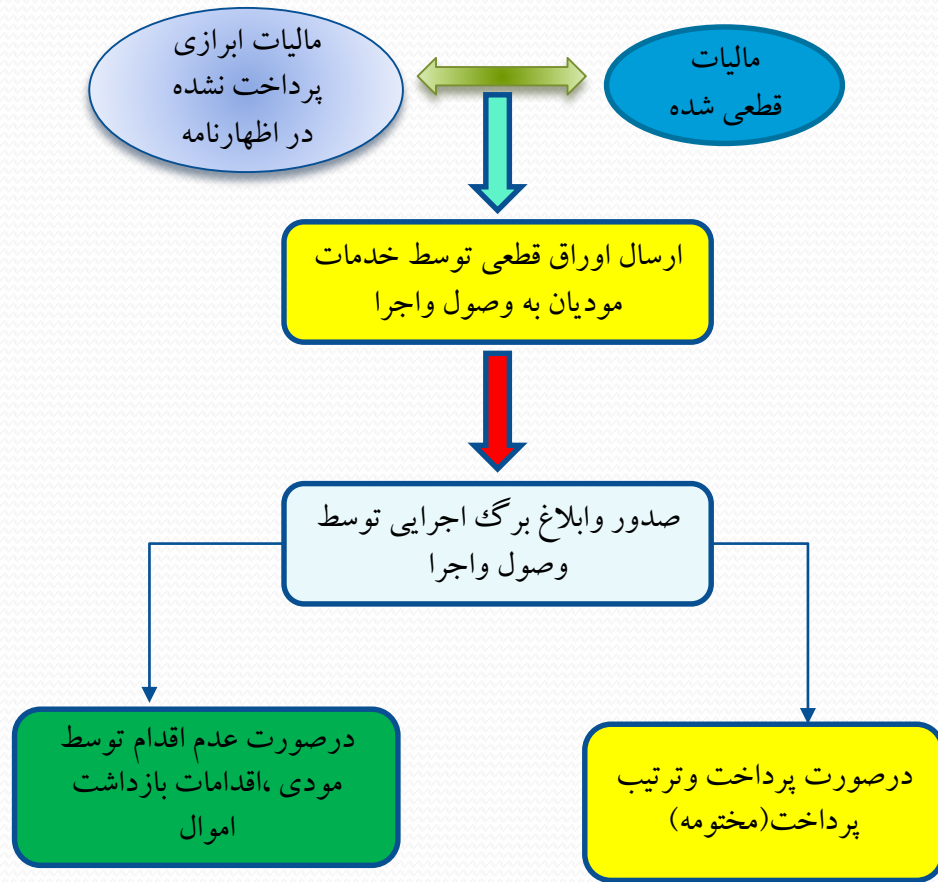
تبصره ۱ - در برگ اجرایی باید نوع و مبلغ مالیات، مدارک تشخیص قطعی بدهی، سال مالیاتی، مبلغ پرداخت شده قبلی و جریمه متعلق درج گردد.

تبصره ۲ - آن قسمت از مالیات مورد قبول مودی مذکور در **اظهارنامه** یا ترازنامه تسلیمی به عنوان مالیات قطعی تلقی می شود و از طریق عملیات اجرایی قابل وصول است.

نحوه عمل ماده ۲۱۰ ق.م.م در سامانه سنیم

نحوه عمل ماده ۲۱۰ ق.م.م در سامانه های سنتی و تک منبعی

فرازی از بندهای دستورالعمل فرآیند و برنامه ریزی رسیدگی و وصول مالیات اشخاص حقوقی و مشاغل ۲۹۰۵۲/۲۰۰ مورخ ۸/۱۰/۸۹ در ارتباط با ماده ۲۱۰ ق.م.م:

- ۱۵- در اجرای ماده ۲۱۰ قانون مالیاتهای مستقیم پس از پیگیری های لازم در خصوص پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات قطعی شده توسط اداره امور مالیاتی در صورت عدم اقدام مودیان مالیاتی ادارات امور مالیاتی مکلفند حداکثر ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ برگ قطعی و رعایت سایر مقررات مربوطه نسبت به ارسال برگ قطعی به اداره وصول و اجرا اقدام نمایند .
- ۲۰- ادارات امور مالیاتی ترتیبی اتخاذ نمایند قبل از ارسال برگ مالیات قطعی به وصول و اجرای طی نامه ای به مودی با ارائه مهلت سه روز درخواست پرداخت یا ترتیب پرداخت در مهلت تعیین شده نسبت به ارجاع برگ مالیات قطعی به وصول و اجرا اقدام گردد .
- ۲۱- ادارات کل امور مالیاتی موظف اند در هنگام ارسال اوراق قطعی به واحد های وصول و اجراء نسبت به تکمیل اطلاعات مندرج در فرم های شماره (۱) و (۲) بخشنامه شماره ۲۱۵۱۸ مورخ ۸۴/۱۲/۷ اقدام نمایند .
- ۲۲- اداره وصول و اجرا پس از دریافت برگ مالیات قطعی در همان روز دریافت نسبت به ثبت و تشکیل پرونده اقدام نماید .
- ۲۳- برگ اجرایی می بایست حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ تشکیل پرونده صادر و به مودی ابلاغ گردد .
- ۲۴- ادارات وصول و اجراء مکلفند پس از ابلاغ برگ اجرایی در صورت لزوم نسبت به شناسایی اموال منقول و غیر منقول مودی از طریق افراد و مراجع ذی صلاح اقدام نمایند.

۲- توقیف اموال:

مرحله دوم عملیات اجرایی، مرحله توقیف اموال مؤدی است که قانون گذار تمهیداتی را پیش بینی نموده تا دستگاه مالیاتی قدرت توقیف اموال مؤدیان متخلف را داشته و با فروش آنها مالیات را وصول نماید. با اعمال حق توقیف، اداره مالیاتی می تواند کالاهای ممنوع یا کالاهایی را که بر خلاف مقررات جریان دارد بازداشت کند. در این مورد نه تنها می تواند مال مشمول مالیات، بلکه حتی اشیایی هم که باعث تسهیل تقلب شده اند مانند وسیله حمل نقل را توقیف کند.

← ماده ۲۱۱:

ماده ۲۱۱ - هرگاه مودی پس از ابلاغ برگ اجرایی در موعد مقرر مالیات مورد مطالبه را کلاً پرداخت نکند یا ترتیب پرداخت آن را به اداره امور مالیاتی ندهد به اندازه بدهی مودی اعم از اصل و جرایم متعلق به اضافه ده درصد (۱۰٪) بدهی از اموال منقول یا غیرمنقول و مطالبات مودی توقیف خواهد شد.

صدور دستور توقیف و دستور اجرای آن به عهده اجرائیات اداره امور مالیاتی می باشد.

رعایت اصل نقد و
اسهل الزامی است.

**فرازی از بندهای دستورالعمل فرآیند و برنامه ریزی رسیدگی و وصول مالیات اشخاص
حقوقی و مشاغل ۲۹۰۵۲/۲۰۰ مورخ ۸۹/۱۰/۸
در ارتباط با ماده ۲۱۱ ق.م.م:**

۲۵- در صورت عدم پرداخت یا ترتیب پرداخت تمام یا قسمتی بدهی مالیاتی ظرف مدت ۳۰ روز پس از ابلاغ برگ اجرایی، اداره وصول و اجراء مکلف است ظرف ۱۵ روز نسبت به صدور و ابلاغ برگ بازداشت اموال اقدام نماید.

۲۶- برگ بازداشت اموال محرمانه بوده و در همان روز صدور، می بایست به سرپرست هیات اجرایی مجری بازداشت اموال تحویل و در نسخه ثانی رسید اخذ گردد.

**احکام مقرر در مواد ۲۱۰ الی ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم و آئین نامه اجرایی ماده ی ۲۱۸ قانون
مزبور قابل اعمال نسبت به کلیه بخشها اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی خواهد بود.**

رأی شورای عالی مالیاتی

شماره: ۱۷۲۹۳/۲۰۱

تاریخ: ۸۹/۱۰/۲۷

در خصوص وصول هزینه توقیف اموال (یک درصد موضوع ماده ۲۱۱)

شماره: ۱۵۵۱/۴/۳۰

تاریخ: ۷۴/۳/۳

پیوست:

گزارش شماره ۳۷۱۰-۵/۳۰-۷۳/۱۱/۱ دفتر فنی مالیاتی عنوان معاون محترم درآمدهای مالیاتی مبنی بر اینکه در خصوص وصول یا عدم وصول ده درصد موضوع تبصره یک ماده ۲۱۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۶۶ و اصلاحیه بعدی آن، در مواردیکه مودی مالیاتی قبل از انتشار آگهی مزایده نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی خود اقدام می نماید دو نظر ابراز شده است و نظرات مذکور بشرح زیر است ۱- چون وصول ده درصد بدهی موضوع تبصره ۱ ماده ۲۱۵ مربوط به مواردی است که دونوبت آگهی جراح منتشر شده باشد لذا در خصوص مورد وصول ده درصد یادشده بلحاظ فقد مجوز قانونی مورد نخواهد داشت ۲- مستنبط از مقررات ماده ۲۱۱ مبنی بر توقیف اموال مودی به اندازه بدهی وی اعم از اصل و جرایم به اضافه ده درصد آن و همچنین کلی بودن و شمول عام مفاد تبصره ۱ ماده ۲۱۵ چنین بنظر می رسد که در هر محال پس از اجرای دستور توقیف اموال ده درصد مذکور می بایستی بحیطه وصول درآید حسب ارجاع مشارالیه و در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون موصوف در شورای عالی مالیاتی مطرح است. هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی پس از بحث و تبادل نظر بشرح آتی مبادرت بصدور رای می نماید: طبق ماده ۲۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۶۶ و اصلاحیه بعدی استکاف از پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات در موعد مقرر مندرج در برگ اجرایی ابلاغ شده، موجب توقیف اموال منقول یا غیرمنقول مودی به اندازه بدهی مودی اعم از اصل و جرایم متعلق به اضافه ده درصد بدهی می باشد، لکن صرف توقیف اموال باندازه مذکور الزاما دلیل وصول بدهی باضافه ده درصد مقرر مزبور نبوده بلکه وصول ده درصد مورد بحث منحصر به مواردی است که حکم تبصره یک ماده ۲۱۵ اجرا می شود و لذا در سایر موارد باید به وصول بدهی مودی و هزینه متعلقه اکتفاء شود.

محمدعلی خوش اخلاق - علی اکبر سمیعی - علی افرا - غلامحسین هدایت عبدی - محمود حمیدی - علی اکبر نوربخش - عین اله علاء -
محمدعلی سعیدزاده - محمدرزاقی

۱- ارسال اوراق قطعی به واحدهای وصول و اجراء یک تکلیف قانونی است.

۲- واحدهای مالیاتی که نسبت به ارسال اوراق قطعی به واحد وصول و اجراء اقدام می نمایند مکلف می باشند کلیه اطلاعات مربوط به اطلاعات سجلی، شماره حساب های بانکی و همچنین اموال منقول و غیر منقول مودیان بدهکار را به واحدهای وصول و اجراء کتباً اعلام نمایند در غیر این صورت واحدهای وصول و اجراء از پذیرش اوراق ارسالی فاقد اطلاعات مذکور خودداری بعمل خواهند آورد.

مقررات مربوط به ممنوع الخروجی

** نکته مهم : توضیح اینکه ممنوع الخروجی، یک اختیار تفویض شده به وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور برای تامین مالیات و **جلوگیری از خروج بدهکاران مالیاتی** به خارج از کشور است مورد فوق و همچنین **محدودیت تبصره ۳ ماده ۱۸۶ جزء اقدامات اجرائی محسوب نمی گردند** از این رو در آیین نامه اجرائی موضوع ماده ۲۱۸ ق.م.م نیز به آنها پرداخته نشده لذا حین ممنوع الخروج نمودن مودیان مالیاتی رعایت بخشنامه های مربوطه و آراء دیوان عدالت اداری در مورد ممنوع الخروجی الزامی است.

با توجه به اینکه شکایت مودیان از اقدامات اجرائی قابل طرح در هیات موضوع ماده ۲۱۶ ق.م.م می باشد لذا شکایت از نحوه ممنوع الخروجی و محدودیت ایجاد شده در اجرای تبصره ۳ ماده ۱۸۶ ق.م.م توسط مودی قانوناً در هیات حل اختلاف موضوع ماده ۲۱۶ ق.م.م قابل طرح و بررسی نیست و اختیار بررسی شکایت در این موارد بدو با ادارات امور مالیاتی و ادارات کل متبوع آنها و نهایتاً سازمان امور مالیاتی کشور می باشد.

محدودیت موضوع تبصره ۳ ماده ۱۸۶ ق.م.م:

متن تبصره ۳ ماده ۱۸۶ ق.م.م - سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است، اسامی مدیران مؤسسات و شرکتهایی که بدهی مالیاتی اعم از مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده دارند و همچنین اسامی هر یک از مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره مؤسسات و شرکتهای که به علت صدور اسناد (صورتحساب) مبتنی بر انجام معاملات غیرواقعی در نظام اقتصادی از جمله امور مالی و مالیاتی کشور محکومیت قطعی یافته اند را به همراه مشخصات آنان به اداره ثبت شرکتهای اعلام کند.

اداره مذکور موظف است ثبت شرکت یا مؤسسه به نام این اشخاص و همچنین ثبت عضویت آنها در هیأت مدیره آن شرکت و سایر شرکتهای و مؤسسات را برای بدهکاران مالیاتی منوط به تعیین تکلیف و اخذ مفاصاحساب مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور کند. در تخلف صدور اسناد (صورتحساب) مبتنی بر انجام معاملات غیرواقعی مندرج در این ماده نیز اداره ثبت شرکتهای موظف است از انجام ثبت شرکت یا مؤسسه به نام اشخاص یادشده و همچنین ثبت عضویت آنها در هیأت مدیره آن شرکت و سایر شرکتهای و مؤسسات به مدت سه سال خودداری کند.

*** نکته : از آنجا که به محض ثبت بدهی اشخاص حقوقی دارای بدهی اجرائی در سامانه وصول و اجراء تحت وب ، محدودیت موضوع تبصره ۳ ماده ۱۸۶ ق.م.م برای مدیران صاحب امضاء این اشخاص به صورت سیستمی ایجاد می گردد لذا واحدهای وصول و اجراء در زمان ثبت اوراق قطعی در سامانه وصول و اجراء بایستی نهایت دقت را در ثبت بازه زمانی مدیریت مدیران اشخاص حقوقی بنمایند تا از بروز هرگونه اعتراض و شکایت مودیان محترم در این زمینه و بوجود آمدن مشکلات بعد از آن برای همکاران گرامی جلوگیری بعمل آید

حدود مسئولیت مدیران اشخاص حقوقی در برابر اشخاص ثالث طبق مقررات قانون تجارت:

الف (متن ماده ۱۳۵ قانون تجارت مصوب ۱۳/۰۲/۱۳۱۱ : کلیه اعمال و اقدامات مدیران و مدیر عامل شرکت در مقابل اشخاص ثالث نافذ و معتبر است و نمی توان به عذر عدم اجرای تشریفات مربوط به طرز انتخاب آنها اعمال و اقدامات آنان را غیر معتبر دانست.

ب (متن ماده ۱۴۲ قانون تجارت مصوب ۱۳/۰۲/۱۳۱۱ : مدیران و مدیر عامل شرکت در مقابل شرکت و اشخاص ثالث نسبت به تخلف از مقررات قانونی یا اساس نامه شرکت و یا مصوبات مجمع عمومی بر حسب مورد منفرداً یا مشترکاً مسئول می باشند و دادگاه حدود مسئولیت هریک را برای جبران خسارت تعیین خواهد نمود.

مستثنیات دین:

همیشه محکوم‌له یا طلبکار مجبور است با توسل به حکم یا دستور مراجع قضائی یا ثبتی، اموال بدهکار یا مدیون را معرفی، توقیف و مزایده گذاشته و نهایتاً طلب خود را از آن وصول نماید، از طرفی هم محکوم‌علیه، طبق شرع مقدس اسلام و قوانین موضوعه حق حیات خود را از دست نمی‌دهد و مصلحت زندگی او هم ایجاب می‌کند که برخی اموالش از توقیف و مزایده مصون بماند، بنابراین اموالی را که جزء ضروریات زندگی مدیون باشد قانونگذار از توقیف معاف دانسته و به عنوان مستثنیات دین شناخته و پذیرفته است. در ماده ۲۱۲ ق.م.م نیز این مستثنیات معرفی و به شرح ذیل می‌باشد:

← ماده ۲۱۲:

ماده ۲۱۲ - توقیف اموال زیر ممنوع است:

- ۱- دو سوم حقوق حقوق بگیران و سه چهارم حقوق بازنشستگی و وظیفه.
  - ۲- لباس و اشیا و لوازمی که برای رفع حوائج ضروری مودی و افراد تحت تکفل او لازم است و همچنین آذوقه موجود و نفقه اشخاص واجب النفقه مودی.
  - ۳- ابزار و آلات کشاورزی و صنعتی و وسایل کسب که برای تأمین حداقل معیشت مودی لازم است.
  - ۴- محل سکونت به قدر متعارف.
- تبصره ۱ - هرگاه ارزش مالی که برای توقیف در نظر گرفته می‌شود زائد بر میزان بدهی مالیاتی مودی بوده و قابل تفکیک نباشد، تمام مال توقیف و فروخته خواهد شد و مازاد مسترد می‌شود مگر این که مودی اموال بلاعارض دیگری معادل میزان فوق معرفی نماید.
- تبصره ۲ - هرگاه مودی یکی از زوجین باشد که در یک خانه زندگی می‌نمایند، از اثاث البیت آنچه عادتاً مورد استفاده زنان است متعلق به زن و بقیه متعلق به شوهر شناخته می‌شود مگر آن که خلاف ترتیب فوق معلوم شود.
- تبصره ۳ - توقیف واحدهای تولیدی اعم از کشاورزی و صنعتی در مدت عملیات اجرایی نباید موجب تعطیل واحد تولیدی گردد..

ارزیابی اموال:

یکی از اقدامات اساسی در مرحله توقیف، **ارزیابی اموال** می‌باشد که این اموال ترجیحاً به وسیله کارشناس ذی ربط وزارت امور اقتصادی و دارایی (کارشناس ارشد مالیاتی) ارزیابی خواهد شد و پس از تأیید رئیس گروه مالیاتی که در صورت عدم تأیید، نظر رئیس گروه مالیاتی ملاک عمل خواهد بود، یک نسخه از برگ ارزیابی به مؤدی ابلاغ خواهد شد. چنانچه مؤدی نسبت به ارزیابی مذکور معترض باشد، میتواند ظرف مدت **ده روز** از تاریخ ابلاغ، کتباً از اداره امور مالیاتی تقاضا نماید که ارزیابی به وسیله کارشناس رسمی دادگستری یا خبره بهعمل آید. در این صورت وقتی به درخواست مزبور ترتیب اثر داده خواهد شد که حق الزحمه کارشناس طبق مقررات مربوط تودیع و قبض آن به اجرائیات اداره امور مالیاتی ارائه شود؛ گزارش کارشناس رسمی یا خبره باید ظرف مدت پانزده روز از تاریخ تقاضای مؤدی تهیه و توسط کارشناس رسمی دادگستری یا خبره به اجرائیات اداره امور مالیاتی مربوط ارائه گردد

(ماده ۲۱۳ ق.م.م و ماده ۱۳ آیین نامه اجرایی وصول مالیات ها)

← **ماده ۲۱۳:**

ماده ۲۱۳ - ارزیابی اموال مورد توقیف به وسیله ارزیاب اداره امور مالیاتی به عمل خواهد آمد ولی مودی می‌تواند باتودیع حق الزحمه ارزیابی طبق مقررات مربوط به دستمزد کارشناسان رسمی دادگستری تقاضا کند که ارزیابی اموال وسیله ارزیاب رسمی به عمل آید.

فرازی از بندهای دستورالعمل فرآیند و برنامه ریزی رسیدگی و وصول مالیات اشخاص حقوقی و مشاغل ۲۹۰۵۲/۲۰۰ مورخ ۸/۱۰/۸۹ در ارتباط با ماده ۲۱۳ ق.م.م:

۲۷- به استناد ماده (۱۳) آیین نامه اجرایی ماده (۲۱۸) قانون یاد شده ابلاغ زمان کارشناسی توسط واحد اجرائیات و یا حسب مورد توسط واحد ارزیابی و فروش صورت خواهد گرفت. چنانچه مودی درخواست ارزیابی توسط کارشناس دادگستری را داشته باشد با در نظر گرفتن ماده (۱۲) آیین نامه یاد شده ظرف (۴۸) ساعت قبل از کارشناسی، کارشناس اجرائیات مراتب را کتبا به همراه فیش واریزی به واحد اجرائیات تسلیم و رسید اخذ نماید و توضیح اینکه کارشناسی ملک با رعایت ماده (۳۱) آیین نامه مذکور (۱۰ روزه) پس از ابلاغ فرم کارشناسی اموال صورت خواهد گرفت.

۳- فروش اموال:

پس از توقیف و ارزیابی اموال توقیفی چنانچه مؤدی به وظیفه خود در پرداخت مالیات عمل نکند، نوبت به **مرحله سوم عملیات اجرایی** میرسد و آن مرحله **فروش** اموال می باشد. اموال توقیف شده از طریق مزایده یا حراج به فروش رسیده، مالیات، جرائم متعلقه، مخارج توقیف، نگهداری، ارزیابی و مخارج فروش آن از حاصل فروش اموال مؤدی کسرو اگرمازاد آن مبلغی باقی ماند، به مؤدی پرداخت خواهد شد. بدین ترتیب آخرین مرحله از مراحل سه گانه اجرای مالیاتها مرحله فروش مال توقیف شده میباشد که احکام و مقررات مربوط بدان در ق.م.م و آیین نامه اجرایی وصول مالیاتها به تفصیل آمده است. تا قبل از ورود به این مرحله مؤدی میتواند در پرداخت بدهی خود با قسمت اجرا توافق نماید و مانع فروش اموال توقیف شده گردد و در این صورت حتی اجازه داده شده است که با مجوز وزارت امور اقتصادی و دارایی بدهی مربوط برای مدت حداکثر سه سال از تاریخ ابلاغ مالیات قطعی طبق سند رسمی و با اخذ تضمین کافی تقسیط گردد (ماده ۳۱ آیین نامه اجرایی وصول مالیات ها) اما با ورود به این مرحله و با انقضای مدت تعیین شده، سازمان امور مالیاتی حق دارد که اموال توقیف شده را مطابق مقررات از طریق حراج یا مزایده به فروش رسانده و طلب دولت به اضافه کلیه هزینههای فروش و مخارج توقیف، نگهداری و ارزیابی اموال مؤدی را کسر نموده و اگر مبلغی مازاد بر آنها ماند به مؤدی برگرداند

مواد مرتبط
با فروش

← ماده ۲۱۴:

ماده ۲۱۴ - کلیه اقدامات لازم مربوط به آگهی حراج و مزایده و فروش اموال مورد توقیف اعم از منقول و غیرمنقول به عهده مسئول اجرائیات اداره امور مالیاتی می‌باشد. در مورد فروش اموال غیرمنقول در صورتی که پس از انجام تشریفات مقرر و تعیین خریدار، مالک برای امضای سند حاضر نشود مسئول اجرائیات اداره امور مالیاتی به استناد مدارک مربوط از اداره ثبت محل تقاضای انتقال ملک به نام خریدار خواهد کرد و اداره ثبت اسناد و املاک مکلف به اجرای آن است.

← ماده ۲۱۵:

ماده ۲۱۵ - در مورد اموال غیر منقول توقیف شده در صورتی که پس از دو نوبت آگهی (که نوبت دوم آن بدون حداقل قیمت آگهی می‌شود) خریداری برای آن پیدا نشود سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند مطابق ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری معادل کل بدهی مودی به علاوه هزینه متعلقه از مال مورد توقیف تملک و بهای آن را به حساب بدهی مودی منظور نماید.

تبصره ۱ - در صورتی که مودی قبل از انتقال مال مذکور به نام سازمان امور مالیاتی کشور و یا دیگری، حاضر به پرداخت بدهی خود باشد سازمان امور مالیاتی کشور با دریافت بدهی مودی به اضافه ده درصد (۱۰٪) بدهی و هزینه‌های متعلقه از ملک مزبور رفع توقیف می‌نماید.

تبصره ۲ - در صورتی که مال به تملک سازمان امور مالیاتی کشور درآمده باشد اگر آمادگی جهت فروش داشته باشد و مودی درخواست نماید در شرایط مساوی اولویت با مودی است.

اعتراض به اقدامات اجرایی:

اعتراض

با توجه به این که مقوله اجرای مالیات یکی از اختیارات موسع و با اهمیتی محسوب میگردد امکان بروز اختلاف در آن بسیار زیاد است؛ به همین دلیل قانونگذار مرجع رسیدگی به شکایات ناشی از اقدامات اجرایی را هیأت حل اختلاف مالیاتی دانسته است و مقرر نموده است تا به این نوع شکایات به فوریت و خارج از نوبت رسیدگی شود. یکی از موارد احتمالی اختلاف این است که دستگاه مالیاتی قبل از قطعیت مالیات به اقدامات اجرایی مبادرت ورزد که در این صورت هیأت حل اختلاف اگر شکایت مربوطه را وارد بداند ضمن صدور رأی به بطلان اجرائیه، حسب مورد قرار رسیدگی و اقدام لازم صادر یا نسبت به درآمد مشمول مالیات مؤدی رسیدگی و رأی صادر خواهد کرد. رأی صادره از هیأت حل اختلاف در این زمینه قطعی و لازم الاجرا خواهد بود

← ماده ۲۱۶:

ماده ۲۱۶ - مرجع رسیدگی به شکایات ناشی از اقدامات اجرایی راجع به مطالبات دولت از اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی که طبق مقررات اجرایی مالیاتها قابل مطالبه و وصول می‌باشد هیأت حل اختلاف مالیاتی خواهد بود. به شکایات مزبور به فوریت و خارج از نوبت رسیدگی و رأی صادر خواهد شد. رأی صادره قطعی و لازم‌الاجراء است.

تبصره ۱ - در مورد مالیات‌های مستقیم در صورتی که شکایت حاکی از این باشد که وصول مالیات قبل از قطعیت، به موقع اجرا گذارده شده است هرگاه هیأت حل اختلاف مالیاتی شکایت را وارد دانست ضمن صدور رأی به بطلان اجرائیه حسب مورد قرار رسیدگی و اقدام لازم صادر یا نسبت به درآمد مشمول مالیات مؤدی رسیدگی و رأی صادر خواهد کرد. رأی صادره از هیأت حل اختلاف قطعی است.

تبصره ۲ - در مورد مالیات‌های غیرمستقیم هرگاه شکایت اجرایی از این جهت باشد که مطالبه مالیات قانونی نیست مرجع رسیدگی به این شکایت نیز هیأت حل اختلاف مالیاتی خواهد بود و رأی هیأت مزبور در این باره قطعی و لازم‌الاجراء است. مفاد این تبصره شامل جرایم قاچاق اموال موضوع عایدات دولت و بهای مال قاچاق از بین رفته و نیز آن دسته از مالیات‌های غیرمستقیم که طبق مقررات مخصوص به خود در مراجع خاص باید حل و فصل شود نخواهد بود.

رسیدگی در
هیات ۲۱۶
ابتدا شکلی
است واگر
شکل کار
مشکل داشت
به ماهیت
ورود پیدا می
کند.

فرازی از بندهای دستورالعمل فرآیند و برنامه ریزی رسیدگی و وصول مالیات اشخاص حقوقی و مشاغل ۲۹۰۵۲/۲۰۰ مورخ ۸/۱۰/۸۹ در ارتباط با ماده ۲۱۶ ق.م.م:

- ۲۸- در صورت اعتراض مودی به اقدامات اجرایی در اجرای ماده (۲۱۶) قانون مالیات های مستقیم ، می بایست اعتراض مودی بلافاصله در تاریخ دریافت ثبت و حداکثر ظرف مدت (۱۵) روز از تاریخ ثبت نسبت به تعیین وقت و ابلاغ آن به مودی اقدام گردد .
- ۲۹- آرای صادره از طرف هیات حل اختلاف مالیاتی موضوع بند ۲۸ فوق می بایست با استفاده از کلیه ظرفیت های واحد اجرائیات حداکثر ظرف مدت (۱۰) روز از تاریخ صدور ابلاغ گردد .
- ۳۰- در صورتی که هیات حل اختلاف مالیاتی در اجرای ماده ۲۱۶ قانون مالیاتهای مستقیم ، نسبت به شکایت واصله ، رد شکایت مودی را اعلام نماید ادامه عملیات اجرایی در اداره وصول و اجراء انجام گیرد . در غیر اینصورت چنانچه هیات حل اختلاف مالیاتی ماده ۲۱۶ با ورود به ماهیت نسبت به درآمد مشمول مالیات تعیین شده اظهار نظر نماید ، عملیات اجرایی متوقف . مراتب باید ظرف مدت ده روز پس از دریافت رأی هیات به اداره امور مالیاتی ذیربط ارسال گردد . اداره امور مالیاتی مربوط نیز مکلف است با رعایت مفاد این دستور العمل اقدام نماید .

رد شکایت - ادامه عملیات اجرایی

ورود ماهوی - اظهار نظر در آمدی - اعلام به
اداره ذیربط ظرف مدت ۱۰ روز

رأی هیات ۲۱۶ ق.م.م

ظرف مدت ۱۰ روز باید ابلاغ
گردد.

تعیین وقت و ابلاغ نوبت هیات
ظرف ۱۵ روز

اعتراض

«مراحل اجرایی مقررات ماده ۲۱۶ ق.م.م و تبصره های (۱) و (۲)»

۱- شکایات ناشی از اقدامات اجرایی راجع به مطالبات دولت (ماده ۲۱۶ ق.م.م)

۱-۱- صدور برگ اجرایی

۱-۲- انجام عملیات اجرایی توقیف اموال

۱-۳- اعتراض مؤدی نسبت به اقدامات اجرایی

۱-۴- طرح پرونده در هیأت حل اختلاف مالیاتی به فوریت و خارج از نوبت

۱-۵- تطبیق اقدامات اجرایی با قوانین و مقررات آئین نامه اجرایی ماده ۲۱۸ ق.م.م

۱-۶- صدور رأی قطعی و لازم الاجرا

۲- شکایات ناشی از اینکه وصول مالیات مستقیم قبل از قطعیت به موقع اجرا گزارده شده

است (تبصره ۱ ماده ۲۱۶ ق.م.م)

۲-۱- صدور برگ اجرایی

۲-۲- شکایت مؤدی از قطعیت مالیاتی (مهلتی برای اعتراض پیش بینی نگردیده است)

۲-۳- طرح پرونده در هیأت حل اختلاف مالیاتی

۲-۴- در صورتی که رأی هیأت رد شکایت مؤدی باشد رأی صادره قطعی و لازم الاجرا می باشد.

۲-۵- در صورتی که رأی هیأت وارد بودن شکایت باشد ضمن صدور رأی بطلان اجرائیه حسب مورد جانشین

هیأت بدوی یا تجدید نظر خواهد شد.

«مراحل اجرایی مقررات ماده ۲۱۶ ق.م.م و تبصره های (۱) و (۲)»

۳- در مورد مالیاتهای غیر مستقیم هر گاه شکایت از جهت غیر قانونی بودن مطالبه مالیات باشد شکایت قابل طرح در هیأت حل اختلاف مالیاتی خواهد بود. (تبصره ۲ ماده ۲۱۶ ق.م.م)

۳-۱- صدور برگ اجرایی مالیات های غیر مستقیم

۳-۲- شکایت مؤدی به دلیل قانونی نبودن مطالبه مالیات

۳-۳- طرح در هیأت حل اختلاف مالیاتی

۳-۴- صدور رأی قطعی و لازم الاجرا

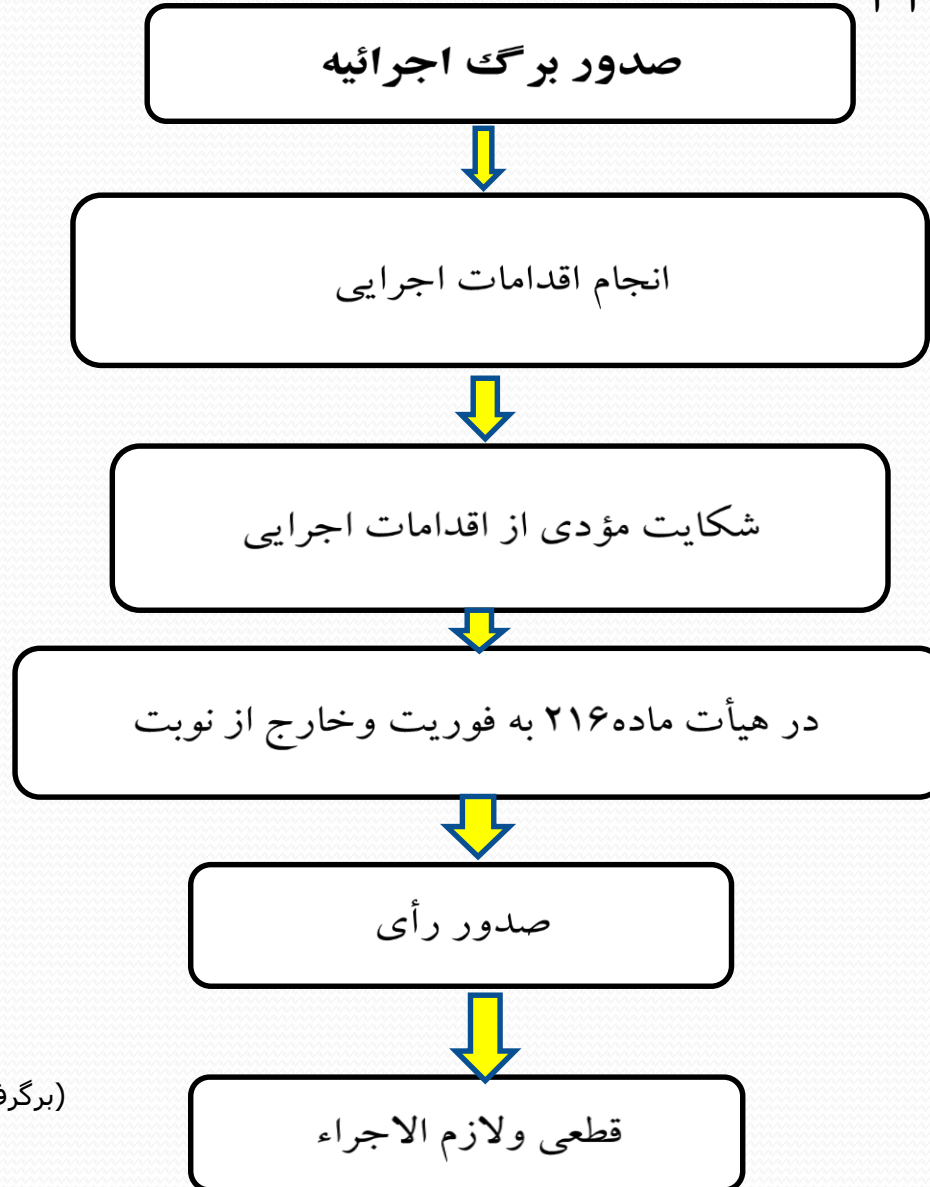
۳-۵- حکم تبصره (۲) مذکور، شامل جرایم قاچاق اموال موضوع عایدات دولت و بهای مال قاچاق از بین رفته و نیز آن دسته از مالیات های غیر مستقیم که طبق مقررات مخصوص به خود در مراجع خاص باید حل و فصل شود نخواهد بود.

۳-۵-۱- در خصوص مالیات بر ارزش افزوده چون طبق مواد ۲۹ و ۳۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده

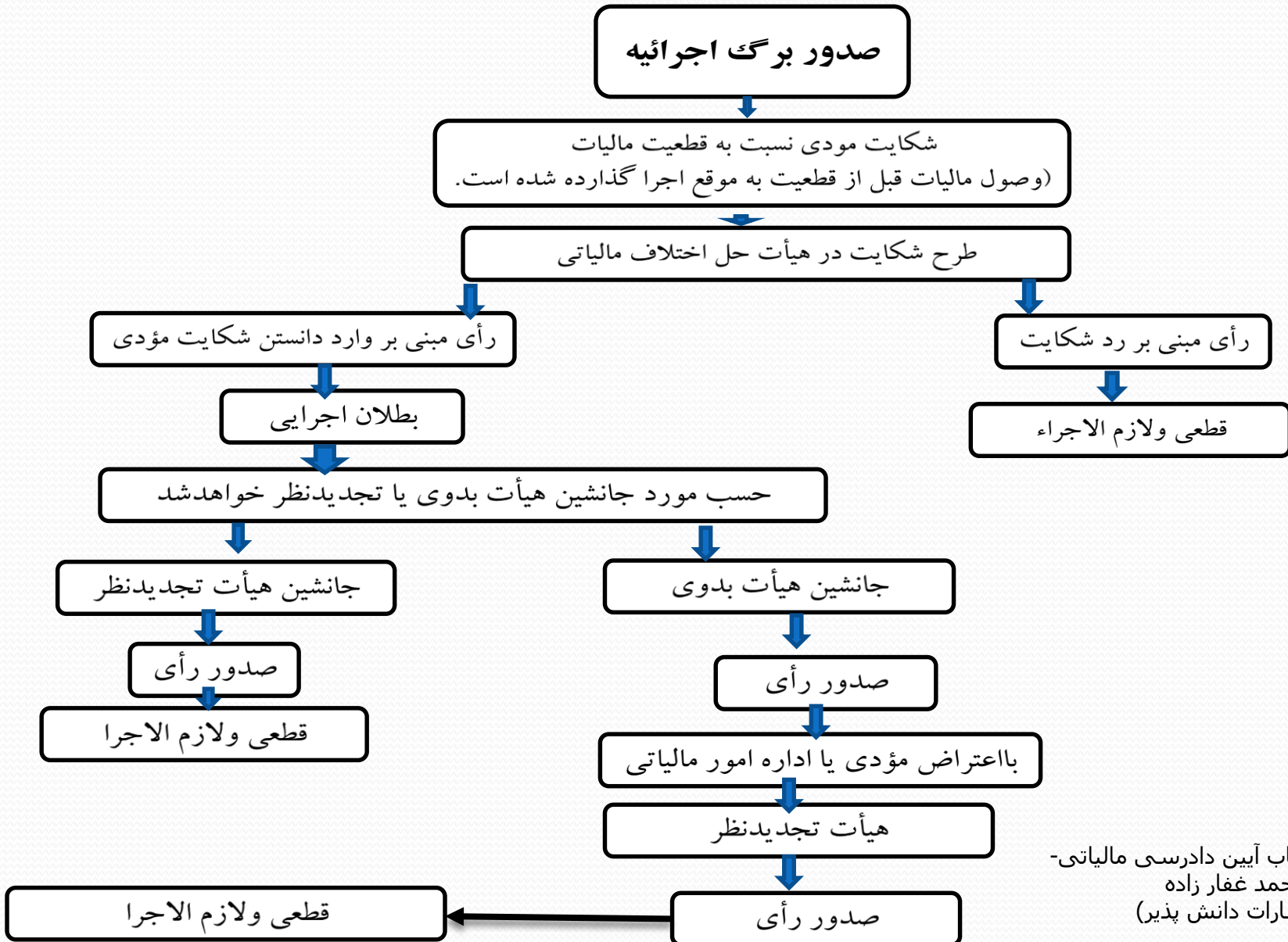
مصوب ۱۳۸۷ مراجع خاص حل اختلاف مالیاتی پیش بینی شده است لذا اختلافات راجع به مالیات بر

ارزش افزوده در هیأت موضوع تبصره (۲) ماده ۲۱۶ ق.م.م قابل طرح نخواهد بود. (۱)

۱- (برگرفته از کتاب آیین دادرسی مالیاتی- احمد غفار زاده- ویرایش دوم سال ۹۹- انتشارات دانش پذیر)

«فرایند اجرایی تبصره (۱) ماده ۲۱۶ ق.م.م.»

(برگرفته از کتاب آیین دادرسی مالیاتی-
احمد غفار زاده
انتشارات دانش پذیر)

«فرایند اجرایی تبصره (۲) ماده ۲۱۶ ق.م.م.»

صدور برگ اجرایی در مورد مالیاتهای غیر مستقیم

شکایت مؤدی مبنی بر اینکه مطالبه مالیات قانونی نیست

طرح شکایت در هیأت حل اختلاف مالیاتی

صدور رأی

رأی صادره قطعی و لازم الاجرا می باشد.

رای تفسیری شماره ۸۱۳۱/۴/۳۰ مورخ ۸۷/۷/۲۴ شورای عالی مالیاتی:

نظر به اینکه رای هیأت حل اختلاف موضوع ماده ۲۱۶ مبنی بر **ابطال عملیات اجرائی** که متضمن تعدیل مأخذ مشمول مالیات نیز می باشد حسب تبصره ۱ ماده مذکور قطعی است و دلالت بر قطعیت مالیات از تاریخ صدور رای دارد و نه قبل از آن و مودیان مالیاتی در صورت استحقاق می توانند برای پرداخت بدهی مالیاتی خود از امکانات تقسیط به مدت مقرر در ماده ۱۶۷ قانون از تاریخ ابلاغ مالیات قطعی برخوردار شوند و حتی در مواردی می توانند با اعتراض به رای مزبور به هیأت تجدیدنظر مراجعه نمایند لذا صرف تسلیم ضمانتنامه مسقط حق مذکور نخواهند بود. در خصوص ممنوعیت خروج از کشور و رفع آن با ملاحظه اینکه مورد از اختیارات وزارت متبوع است، باید حسب وضعیت و شرایط مودی و با رعایت مقررات اقدام شود.

بند(ب) بغشنامه شماره ۳۰/۴/۸۶۵۵/۲۵۶۱۶ مورخ ۶۹/۶/۱۴:

۱- چنانچه رأی هیئت حل اختلاف مالیاتی مربوط به رسیدگی به شکایات ناشی از اقدامات اجرائی به شرح متن ماده ۲۱۶ و همچنین شکایات اجرائی طبق تبصره ۲ آن بوده باشد، رأی صادره قطعی و لازم الاجراست و پرونده امر قابل رسیدگی مجدد در هیئت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر موضوع ماده ۲۴۷ قانون مورد نظر نمی باشد اما حسب ماده ۲۵۱ از این آراء می توان ظرف مهلت مقرر به شورای عالی مالیاتی شکایت نمود.

۲- اگر شکایت بر اساس تبصره ۱ ماده ۲۱۶ حاکی از این باشد که وصول مالیات **قبل از قطعیت** به موقع اجراء گذارده شده است، در این حالت هیئت حل اختلاف مالیاتی در صورت وارد بودن شکایت رأی بر بطلان اجرائیه و قرار رسیدگی و اقدام لازم صادر و یا بر حسب مراحل که پرونده مالیاتی مربوط طی نموده است در مقام هیئت حل اختلاف مالیاتی بدوی یا تجدید نظر نسبت به درآمد مشمول مالیات مودی رسیدگی و الزامات مبادرت به صدور رأی می نماید. حال در صورتیکه موضوع اختلاف قبلاً مورد رسیدگی و صدور رأی هیئت حل اختلاف بدوی قرار گرفته و بی آنکه مانعی برای احاله به هیئت تجدید نظر در میان باشد، اقدامات اجرائی را درباره آن معمول داشته اند، این هیئت نقش هیئت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر را ایفاء خواهد نمود و مودی یا ممیز کل مالیاتی مربوط می توانند از رأی آن مرجع، برابر مفاد ماده ۲۵۱ به شورای عالی مالیاتی شکایت کنند و چنانچه بدون دلیل قانونی به طور کلی قبلاً از ارسال پرونده به هیئت حل اختلاف بدوی خودداری شده و به این ترتیب پیش از رفع اختلاف عملیات اجرائی شروع گردیده باشد، در این صورت هیئت موضوع ماده ۲۱۶ فوق الاشعار در رسیدگی جایگزین هیئت بدوی بوده بالطبع رأی صادره از سوی آن با رعایت مقررات مذکور در ماده ۲۴۷ قابل طرح و رسیدگی در هیئت تجدید نظر هم خواهد بود و اگر بنا به تشخیص و و رأی هیئت مورد بحث ادعای مودی دایر بر انجام عملیات اجرائی قبل از قطعیت مردود شناخته شود، و چنین رأیی غیر قابل تجدید نظر است اما ظرف مهلت مقرر قابل شکایت به شورای عالی مالیاتی می باشد.

بخشنامه ۲۰۰/۹۵/۷۰-مورخ ۹۵/۱۰/۱۱:

به موجب ماده (۳۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده، احکام مربوط به فصل نهم از باب چهارم و همچنین فصل سوم از باب پنجم (به استثناء حکم ماده ۲۱۵ قانون مالیات های مستقیم) در خصوص قانون مالیات بر ارزش افزوده جاری می‌باشد. در این چارچوب به منظور اجرای صحیح قانون مالیات بر ارزش افزوده و اتخاذ رویه واحد در اجراء به اطلاع می‌رساند:

۱- به استناد قسمت اخیر تبصره (۲) ماده (۲۱۶) قانون مالیات های مستقیم که مقرر گردیده است " مفاد تبصره یادشده شامل آن دسته از مالیات های غیر مستقیم که طبق مقررات مخصوص به خود در مراجع خاص باید حل و فصل شود، نخواهد بود"؛ بنابراین به جهت تسری فصل سوم از باب پنجم قانون مالیات های مستقیم به قانون مالیات و عوارض ارزش افزوده، مقررات تبصره (۲) ماده (۲۱۶) قانون مالیات های مستقیم در ارتباط با مالیات و عوارض ارزش افزوده به استثنای سایر مالیات ها و عوارض خاص موضوع فصل نهم قانون مالیات بر ارزش افزوده جاری نمی‌باشد.

۲- به استناد تبصره (۱) ماده (۲۱۶) قانون مالیات های مستقیم چنانچه شکایت حاکی از این باشد که وصول مالیات و عوارض ارزش افزوده (به استثنای سایر مالیات ها و عوارض خاص موضوع فصل نهم قانون مالیات بر ارزش افزوده که مشمول حکم تبصره (۲) ماده مذکور می‌باشد) قبل از قطعیت به موقع اجرا گذارده شده است، در این حالت هیأت حل اختلاف مالیاتی در صورت وارد بودن شکایت، در مقام هیأت حل اختلاف مالیاتی بدوی و یا تجدید نظر ضمن صدور رأی به بطلان اجراییه نسبت به صدور قرار رسیدگی و یا صدور رأی مقتضی حسب مورد اقدام می‌نماید. بنا به مراتب مذکور، مفاد جزء (۲) بند (ب) بخشنامه شماره ۲۵۶۱۶/۷۶۵۵/۴/۳۰ مورخ ۱۴/۰۶/۱۳۶۹ به استثناء مفاد ماده (۲۵۱) قانون مالیات های مستقیم مبنی بر امکان شکایت مودی یا رئیس امور مالیاتی از رأی آن مرجع به شورای عالی مالیاتی، قابلیت تسری به مالیات و عوارض بر ارزش افزوده را خواهد داشت بدیهی است با صدور این بخشنامه مفاد بخشنامه شماره ۱۰۶/۹۳/۲۰۰ مورخ ۱۰/۹/۱۳۹۳ مبنی بر امکان طرح پرونده های مالیات و عوارض ارزش افزوده در هیأت موضوع تبصره (۲) ماده (۲۱۶) قانون مالیات های مستقیم کان لم یکن تلقی می‌گردد.

شدت
اعمال
اقدامات
اجرایی
در
خصوص
دو دسته
عمده
مؤدیان

مؤدیان آگاه مالیاتی

۱- مستنکفان مالیاتی

۲- خریداران زمان
به جهت تطویل روند وصول

مؤدیان
نا آگاه مالیاتی

دو دسته
عمده
مؤدی به
محدوده
اجرایی
ات وارد
می
شوند:

ماده ۲۱۸

ماده ۲۱۸ - آیین نامه مربوط به قسمت وصول مالیات توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و دادگستری تصویب و توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به موقع اجرا گذارده خواهد شد

سیرتاریخی تدوین آیین نامه ماده ۲۱۸

آیین نامه ۶۹۷۸/۲۰۰/ص
مورخ ۹۰/۳/۲۴

در حال اجراست

آیین نامه شماره ۱۰۸۳/م
مورخ ۷۴/۴/۱۱

منسوخ گردید.

شماره کلی آیین نامه ماده ۲۱۸ ق.م.م.

شماره فصل	شرح فصل	مواد
۱	شرایط صدور برگ اجرایی	۱-۴
۲	بازداشت اموال	۲۶-۵
۳	بازداشت اموال منقول نزد شخص ثالث	۳۰-۲۷
۴	فروش اموال منقول	۴۵-۳۱
۵	بازداشت اموال غیرمنقول و فروش آن	۵۶-۴۶
۶	مقررات عمومی	۶۴-۵۷

تأکید بر اجرای کامل تمامی فصول آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم

بنا به گزارشات واصله، برخی از ادارات وصول و اجراء، عملیات و اقدامات اجرایی مربوط به پرونده بدهکاران مالیاتی را صرفاً تا مرحله صدور برگ دستور باز داشت اموال انجام می دهند و نسبت به ادامه عملیات اجرایی در خصوص اجرای مفاد فصول سوم الی پنجم آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم مبنی بر بازداشت اموال نزد اشخاص ثالث و فروش اموال منقول و غیر منقول اقدامی به عمل نمی آورند، که این امر علاوه بر فرار **مستکفان مالیاتی**، موجب تأخیر در وصول و تحقق درآمدهای مالیاتی نیز می گردد، لذا به منظور جلوگیری از بروز اینگونه موارد ضمن تأکید بر رعایت اجرای دقیق مفاد آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم، ضروری است، اقدامات لازم را در خصوص اجرای مفاد فصول یاد شده معمول نمایند. مدیران کل امور مالیاتی ضمن رعایت تبصره ماده ۵۸ آئین نامه اجرایی یاد شده، مسئول حسن اجرای این بخشنامه می باشند.

علی عسکری

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

بخشنامه ۸۴۶۸/۲۰۰ مورخ ۹۱/۴/۲۴

آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم

شماره ابلاغ: ۲۰۰/۶۹۷۸/ص

شماره انتشار: ۱۹۳۱۰

تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۰/۰۳/۲۴

تاریخ روزنامه رسمی: ۱۳۹۰/۰۳/۳۰

اصلاحیه آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۲۱۸) قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/ ۱۲/ ۳ با آخرین اصلاحات مصوب ۱۳۸۰/ ۱۱/ ۲۷

این آیین نامه براساس ماده ۲۱۸ قانون مالیات های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه های بعدی آن به شرح مواد و تبصره های ذیل تنظیم ، و بعد از تصویب و پانزده روز پس از انتشار آن در روزنامه رسمی کشور به اجرا گذاشته می شود .

کلیات

واژه ها و اصطلاحات بکار برده شده در این آیین نامه به شرح زیر تعریف می شود :

الف) « سازمان » : سازمان امور مالیاتی کشور .

ب) « قانون » ، « ق . م . م » : حسب مورد قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/ ۱۲/ ۰۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحیه های بعدی آن و « ق . م . ا . ا » قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/ ۰۲/ ۱۷ مجلس شورای اسلامی .

ج) « واحد مالیاتی » : کوچکترین جزء تقسیمات ساختاری است که براساس محدوده جغرافیایی ، منابع مالیاتی ، نوع مودیان و یا برحسب وظایف مقرر در « قانون » و از طرف « سازمان » تعیین می شود .

د) « **اداره امور مالیاتی** » : منظور از اداره امور مالیاتی در موارد مختلف « قانون » واحد سازمانی مشخصی است که شامل تقسیمات اداری کوچکتر به نام « گروه مالیاتی » می شود و براساس محدوده جغرافیایی ، منابع مالیاتی ، نوع مودیان و یا برحسب وظایف مقرر در « قانون » با تعداد کافی « واحد مالیاتی در اداره وصول و اجراء » تعیین می گردد .

ه) « **مودی مالیاتی** » : به صاحب درآمد اعم از شخص حقیقی و حقوقی که به موجب « قانون » مشمول پرداخت مالیات می باشد .

و) « **شخص ثالث** » : شخصی که مطابق مقررات قانون مکلف به پرداخت مالیات دیگران بوده و یا پرداخت مالیات دیگری را تعهد و ضمانت کرده و یا وجه نقد ، اموال ، دارایی و یا مطالبات مودی نزد او باشد . شخص ثالث در حکم مودی مالیاتی محسوب و از نظر وصول بدهی مالیاتی مطابق این آیین نامه با او رفتار خواهد شد .

ز) « **مأمور اجراء** » : حسب مورد عبارت است از کاردان مالیاتی ، کارشناس مالیاتی ، کارشناس ارشد مالیاتی ، رئیس گروه مالیاتی و رئیس امور مالیاتی .

ح) « **مسئول واحد اجرائیات** » : حسب مورد مدیر کل ، معاونان مدیر کل ، رئیس امور مالیاتی ، رئیس گروه مالیاتی و کارشناس ارشد مالیاتی می باشد .

ط) « **هیأت اجرایی** » : متشکل از نماینده دادگستری و همچنین برحسب نیاز تعدادی از کارمندان با سابقه به عنوان مأموران اجراء و مأموران نیروی انتظامی می باشد که از بین آنها یک نفر به عنوان سرپرست هیأت اجرایی توسط مسئول اجرائیات انتخاب می شود .

تذکر : اصطلاحات و عناوین شغلی براساس آیین نامه موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم بوده و در صورت تغییر ، اعمال خواهد شد .

وظایف هیأت اجرایی در آیین نامه ۲۱۸

ماده ۶

توقیف اموال

تبصره ۲ ماده ۸

اقدام در خصوص اماکن بسته

تبصره ماده ۱۰

مهر و موم و امضای صورت مجلس

تبصره ۲ ماده ۱۵

تعیین محل اموال توقیفی

تبصره ماده ۱۶

تشخیص اموال ضایع شدنی

ماده ۱۷

تعیین حافظ اموال توقیفی

ماده ۲۴

تنظیم گزارش عملیات

اعضای هیأت اجرایی آیین نامه ماده ۲۱۸ ق.م.م

مأموران اجرا

مأمور نیروی انتظامی

نماینده دادگستری

فصل اول - شرایط صدور برگ اجرایی

هرگاه مودی ظرف مهلت مقرر در ماده ۲۱۰ قانون مالیات های مستقیم نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات قطعی شده خود اقدام ننماید اداره امور مالیاتی نسبت به صدور برگ اجرایی معادل بدهی اعم از اصل و جرایم متعلق برای استیفای مالیات از اموال منقول و غیر منقول او اقدام خواهد نمود

ماده ۲۱۰

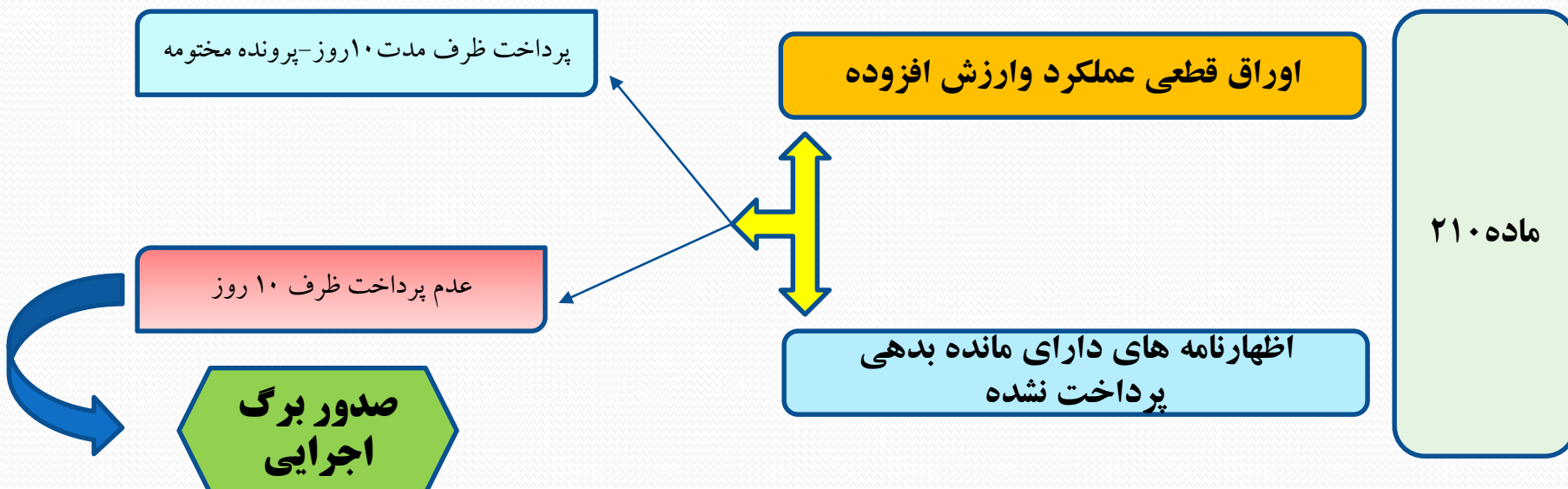
اوراق قطعی عملکرد و ارزش افزوده

پرداخت ظرف مدت ۱۰ روز - پرونده مختومه

اظهارنامه های دارای مانده بدهی
پرداخت نشده

عدم پرداخت ظرف ۱۰ روز

صدور برگ
اجرایی

ماده (۲)

برگ اجرایی مطابق تبصره یک ماده ۲۱۰ قانون مالیات های مستقیم تنظیم خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران وزارت امور اقتصادی و دارایی سازمان امور مالیاتی کشور			برگ اجرایی به استناد ماده ۲۱۰ قانون مالیاتهای مستقیم			شماره: تاریخ:		
اداره کل امور مالیاتی			اداره امور مالیاتی			شماره پرونده		
نشانی:			واحد مالیاتی			تلفن		
نام مودی:			نوع فعالیت:			سال		
شماره ملی:			شماره شناسائی:			ماه		
شهرت کسبی:			شماره پستی:			روز		
نشانی و تلفن:			شماره ثبت/شناسنامه			تاریخ ثبت/تولد		
			محل ثبت/صدور شناسنامه					

چون مالیات عملکرد سال/سالهای بر اساس شماره تاریخ در مهلت مقرر نسبت به پرداخت آن قطعی شده و علیرغم ابلاغ برگ قطعی /مطالبه شماره ۲۱۰ قانون مالیاتهای مستقیم با صدور این برگ اجرائی اخطار میشود چنانچه ظرف مدت یکماه از تاریخ ابلاغ اقدام نموده اید به استناد مقررات ماده ۲۱۰ قانون مالیاتهای مستقیم با صدور این برگ اجرائی اخطار میشود چنانچه ظرف مدت یکماه از تاریخ ابلاغ این برگ نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی خود که ذیلاً اعلام میگردد اقدام ننمائید طبق مقررات ماده ۲۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم و آئین نامه اجرائی وصول مالیاتها معادل کلیه بدهی به اضافه ده درصد آن از اموال منقول یا غیرمنقول و مطالبات شما توقیف خواهد شد. ضمناً جرائم متعلقه تا تاریخ ..... احتساب و درموقع واریز بدهی، نسبت به مدت باقیمانده محاسبه و مطالبه خواهد شد.

سال عملکرد	مالیات	جریمه	سهم * شهرداری	سهم اتاق	عوارض	جریمه	جمع	پرداختی	باقیمانده
جمع کل									

امضاء

رئیس اداره وصول و اجراء

ماده (۳)

برگ اجرایی در سه نسخه تهیه ، یک نسخه در پرونده بایگانی ، نسخه دیگر به مودی ابلاغ و نسخه ثالث با قید تاریخ ابلاغ به امضای مودی و مأمور ابلاغ رسیده و برای بایگانی در پرونده مربوط به اجرائیات اداره امور مالیاتی اعاده می شود .

وصول و اجراء

اجرائیات

مودی

بایگانی

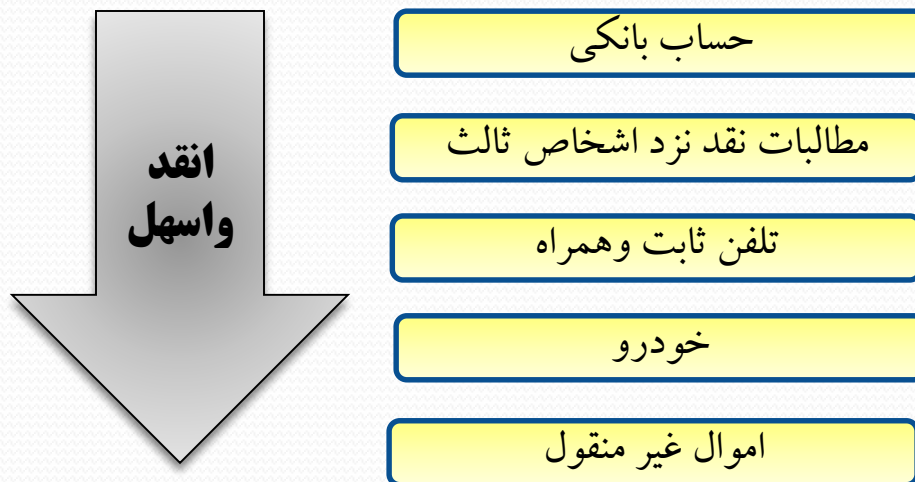
مقررات فصل هشتم از باب چهارم قانون مالیات های مستقیم در مورد ابلاغ اوراق اجرایی لازم الرعایه می باشد .

مقررات فصل هشتم از باب چهارم (ابلاغ)

شماره ماده	شرح
۲۰۳	ابلاغ به شخص مؤدی
۲۰۴	شرایط ابلاغ ونحوه تقریر در برگ ابلاغی
۲۰۵	نحوه ابلاغ به ادارات ومؤسسات دولتی
۲۰۶	نحوه ابلاغ به شرکت تجارتي یا سایر اشخاص حقوقی
۲۰۷	مکان ابلاغ اوراق مالیاتی
۲۰۸	نحوه ابلاغ در روزنامه کثیر الانتشار
۲۰۹	قابلیت اجرایی مقررات آیین دادرسی مدنی درمورد ابلاغ اوراق مالیاتی

فصل دوم - بازداشت اموال

هرگاه مودی پس از ابلاغ برگ اجرایی ظرف یک ماه مقرر، کلیه بدهی خود را پرداخت نکند یا ترتیب پرداخت آن را ندهد معادل کلیه بدهی او اعم از اصل و جرایم متعلقه به اضافه ده درصد کل بدهی از **انقد** و **اسهل** اموال مودی بازداشت خواهد شد. صدور دستور توقیف و دستور اجرای آن به عهده مسوول اجرائیات خواهد بود. هرگاه اموال منقول مودی تکافوی بدهی او را ننماید یا به اموال منقول وی دسترسی نباشد از اموال غیرمنقول او به ترتیب مقرر در همین آیین نامه بازداشت خواهد شد.

در خصوص جستجوی بدهی املاک

به قرار اطلاعات واصله وجود محدودیت در سامانه وصول اجراء در زمینه **جستجوی بدهی املاک** مورد معامله بر اساس کد پستی و کد اداره امور مالیاتی، موجب بروز ابهاماتی در زمینه بدهی های قابل مطالبه برای صدور گواهی موضوع ماده ۱۸۷ قانون مالیات های مستقیم گردیده است. به منظور رفع این ابهام، می بایست این نکته مورد توجه قرار گیرد که با توجه به محدودیت جستجوی بدهی ملک مورد معامله، در حال حاضر بدهی موجود در سامانه وصول و اجراء برای فروشنده ملک، به عنوان قرینه ای از وجود بدهی مالیاتی احتمالی برای ملک مورد معامله به رویت واحد مالیاتی ذیربط رسانده می شود. لذا صدور گواهی صرفا در صورتی منوط به پرداخت این بدهی ها می باشد که تعلق بدهی مذکور به ملک مورد معامله، برای اداره امور مالیاتی ذیربط محرز گردد. با عنایت به توضیحات فوق، به منظور جلوگیری از تضییع حقوق مودیان و ایجاد وحدت رویه در پاسخگویی به متقاضیان دریافت گواهی نقل و انتقال املاک، مقتضی است در مواردی که مودی به دلیل وجود سابقه بدهی و عدم امکان صدور گواهی برخط از سوی دفتر اسناد رسمی به اداره امور مالیاتی ارجاع داده می شود، کمافی السابق بدهی مالیاتی ملک از اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک استعلام و بر مبنای پاسخ اداره امور مالیاتی مذکور (با رعایت مفاد بخشنامه های شماره ۱۳۵۳۰ مورخ ۸۴/۷/۲۷، شماره ۵۳۳۴۲/۲۰۰/د مورخ ۹۷/۱۰/۹ و شماره ۶۸۸۹/۲۳۰/د مورخ ۹۹/۲/۳۰) نسبت به مطالبه و وصول بدهی های مالیاتی مربوط به مورد معامله و صدور گواهی اقدام شود.

محمد مسیحی

معاون درآمدهای مالیاتی

بخشنامه د/۷۰۸۷/۲۳۰ مورخ ۹۹/۲/۳۱

توقیف اموال مودی توسط **هیأت اجرایی** شامل مأمور اجراء و حسب اقتضاء با کمک مأمورین نیروی انتظامی با حضور نماینده دادستان یا دادگاه عمومی بخش به عمل خواهد آمد. عدم حضور مودی، بسته یا قفل بودن محلی که اموال در آن است یا امتناع مودی و کسان او از باز کردن در، مانع عملیات اجرایی نبوده و هیأت مزبور، می تواند در را باز و اموال را با تنظیم صورت جلسه بازداشت نماید.

تبصره ۱- درخواست نمایندگی از دادستان یا دادگاه عمومی بخش، توسط سازمان امور مالیاتی صورت می پذیرد؛ رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور می تواند این اختیار را به مدیران کل و یا بالاترین مقام مالیاتی ذی ربط تفویض نماید. در این صورت دادستان عمومی و انقلاب یا رئیس دادگاه عمومی بخش محل، نسبت به صدور نمایندگی اقدام لازم را معمول خواهد داشت.

تبصره ۲- چنانچه در محلی که اموال در آن قرار دارد، نتوان فی المجلس بازنمود، هیأت اجرایی مکلف است در مزبور و سایر محل هایی که احتمال ورود می رود را پلمب و لاک و مهر نموده و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ساعت در و سایر محل های پلمب شده را باز و اموال را پس از تنظیم صورت مجلس، بازداشت نمایند. در صورت وجود سکنه یا موجودات جاندار در محل، هیأت اجرایی هرگونه اقدام لازم را به منظور پیشگیری از خروج اموال به عمل خواهد آورد.

ماده (۷)

در هر موقع که از طرف هیأت اجرایی از نیروی انتظامی یا سایر ضابطین قضایی استمداد شود ، ضابطین مربوط مکلفند فوراً اقدام لازم را معمول دارند و در صورت تأخیر و مسامحه یا تعلل یا عدم انجام وظیفه ، مراتب صورت جلسه و به دادسرای عمومی و انقلاب یا دادگاه عمومی بخش محل ، گزارش تا طبق مقررات مربوط تحت تعقیب قرار گیرند

بازداشت اموال زیر **ممنوع** است :

اموال مذکور در ماده ۲۱۲ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/ ۱۲/ ۳ با آخرین اصلاحات مصوب ۱۳۸۰/ ۱۱/ ۲۷ ;

تبصره ۱- هرگاه نسبت به مال منقول یا غیرمنقول یا وجه نقد توقیف شده ، شخص ثالث اظهارحقی نماید ، اگر ادعای مزبور مستند به حکم قطعی یا سند رسمی بوده که **تاریخ** آن مقدم بر **تاریخ توقیف** باشد ، توقیف رفع می شود ; در غیر این صورت عملیات اجرایی تعقیب می گردد و مدعی حق برای اثبات ادعای خود می تواند به هیأت موضوع ماده ۲۱۶ قانون مالیات های مستقیم شکایت کند . این هیأت در صورتی که ادعای شاکی را وارد دانست ، قرار رفع توقیف اموال را صادر می نماید . قرار صادره قطعی و لازم الاجرا می باشد . در این صورت قسمت اجرائیات اداره امور مالیاتی باید سایر اموال شناسایی شده مودی را توقیف نماید .

تبصره ۲- چنانچه ، اموال مودی در جایی باشد که در آن بسته باشد و از باز کردن آن خودداری نمایند ، هیأت اجرایی حسب مورد با حضور مأمور نیروی انتظامی یا ضابطین قضایی یا دهبان یا دهمدار محل ، برای باز کردن در و توقیف مال اقدام لازم معمول می دارد و در مورد باز کردن محلی که کسی در آن نیست ، حسب مورد نماینده دادستان یا دادگاه عمومی بخش محل ، نیز باید حضورداشته باشد .

تبصره ۳- توقیف مال غیرمنقولی که سابقه ثبت ندارد ، به عنوان مال مودی ، هنگامی جایز است که مودی در آن تصرف مالکانه داشته باشد و یا مودی به موجب حکم قطعی نهایی مالک شناخته شده باشد .

اجرای مصوبات سی و یکمین و سی و دومین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۷ و ۱۳۹۸/۰۲/۲۸

۳- به ستاد تسهیل و رفع موانع تولید اجازه داده می شود تا به منظور جلوگیری از تعطیلی بنگاههای تولیدی که طرح احیای تولید و ساماندهی مالی آنها به تایید آن ستاد رسیده است، نسبت به **تعویق یکساله اجرائیه های** که به درخواست سازمان امور مالیاتی علیه بنگاههای مذکور صادر گردیده، در صورت تعیین تکلیف، استمهال و تقسیط بدهی توسط ستاد اقدام نماید. سازمان امور مالیاتی می تواند در صورت تصویب ستاد ملی تسهیل و رفع موانع تولید، نسبت به تعویق اجرائیه های مربوطه اقدام نماید.

بخشنامه ۲۰۰/۹۸/۱۹ مورخ ۹۸/۳/۱۳

ماده (۹)

هرگاه اموال در حال بازداشت بین مودی و شخص یا اشخاص دیگری که بدهی مالیاتی ندارند مشاع و مشترک باشد ، در این صورت اگر از طرف شخص یا اشخاص مذکور دلیل موثری ارائه شود که مبین میزان سهم هر یک باشد ، نسبت به بازداشت سهم معین مودی از مال مذکور اقدام ، والا فرض به تساوی سهم یا سهام هر یک شده و در حدود سهم مودی از اموال مورد اشاعه بازداشت خواهد شد .

تبصره - از اموال منقول موجود در محل سکونت زوجین ، آن چه معمولاً و عادتاً مورد استفاده اختصاصی زن باشد ، متعلق به زن و آن چه مورد استفاده اختصاصی مرد باشد ، متعلق به شوهر و بقیه از نظر مقررات این آیین نامه مشترک بین آنان به شمار می آید ، مگر این که مدعی ، خلاف آن را طی شکایتی که به هیأت موضوع ماده ۲۱۶ قانون مالیات های مستقیم تقدیم می دارد ، ثابت نماید.

قبل از بازداشت اموال **صورت جلسه ای** تهیه می شود که در آن مشخصات کلیه اموال مورد بازداشت نوشته می شود ؛ در صورت لزوم کیل ، وزن و عدد آن ؛ در مورد طلا و نقره آلات ، عیار تقریبی آنها تعیین و در صورت مجلس قید می گردد ؛ در جواهرات عدد و اندازه و صفات و اسامی سایر مشخصات آنها ؛ در کتاب ، اسم کتاب و نویسنده و تاریخ چاپ و در کتب خطی ، مشخصات آنها بطور کامل ؛ در تابلو و پرده های نقاشی موضوع پرده و تابلو ، طول و عرض آنها و اسم نقاش اگر ممکن باشد ؛ در مال التجاره - چه در انبار و چه در جای دیگر - نوع مال التجاره و شماره و عدل و نمره و رنگ و سایر مشخصات آنها تصریح می شود ؛ در سهام و اوراق بهادار ، شماره و مبلغ اسمی و نوع آنها و در مورد سایر اموال ، مشخصات مربوط به آن مال در صورت مجلس معین می شود . همچنین در صورت ریز اموال ، نو و یا مستعمل بودن آن قید می گردد .

تبصره - صورت مجلس مذکور باید امضاء ، علامت گذاری و ممهور به مهر اجراء و هیأت اجرایی گردد و در صورت لزوم قیطان کشی و برگ شماری شود .

ماده (۱۱)

اگر در نوشتن صورت مجلس اموال اشتباهی رخ دهد باید در آخر همان صورت مجلس ، تصحیح و به امضای هیأت اجرایی و مودی و شهود در صورت حضور برسد ؛ در صورت عدم حضور مودی ، نمایندگان مذکور در ماده ۶ این آیین نامه آن را امضاء می کنند . تراشیدن و پاک کردن و نوشتن بین سطور ممنوع است .

ماده (۱۲)

صورت مجلس اموال بازداشت شده دارای تاریخ روز ، ماه و سال با تمام حروف بوده و کلیه صفحات آن به امضای اشخاصی که در موقع بازداشت حضور دارند با ذکر نام و مشخصات و سمت هر یک می رسد و چنانچه از امضاء امتناع نمایند مراتب در صورت مجلس قید خواهد شد .

اموال مورد توقیف به قید فوریت به وسیله کارشناس ارشد مالیاتی ارزیابی شده و پس از تأیید رئیس گروه مالیاتی - که در صورت عدم تأیید ، نظر رئیس گروه مالیاتی ملاک عمل خواهد بود - یک نسخه از برگ ارزیابی به مودی ابلاغ خواهد شد . چنانچه مودی نسبت به ارزیابی مذکور معترض باشد ، می تواند ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ ، کتبا از اداره امور مالیاتی تقاضا نماید که ارزیابی به وسیله کارشناس رسمی دادگستری یا خبره بعمل آید . در این صورت وقتی به درخواست مزبور ترتیب اثر داده خواهد شد که حق الزحمه کارشناس طبق مقررات مربوط تودیع و قبض آن به اجرائیات اداره امور مالیاتی ارائه شود ; گزارش کارشناس رسمی یا خبره باید ظرف مدت پانزده روز از تاریخ تقاضای مودی تهیه و توسط کارشناس رسمی دادگستری یا خبره به اجرائیات اداره امور مالیاتی مربوط ارائه گردد .

تبصره ۱- حق الزحمه کارشناس رسمی دادگستری یا خبره - که به قید قرعه از میان سه برابر تعداد مورد نیاز انتخاب می شود - در هر صورت طبق مقررات برعهده مودی می باشد .

تبصره ۲- چنانچه ویژگی اموال بازداشت شده به گونه ای باشد که برای ارزیابی نیاز به مهلت بیشتری باشد ، به تشخیص اداره امور مالیاتی با توجه به دلایل توجیهی و درخواست استمهال کارشناس و یا ارزیاب ذی ربط ، حداکثر تا پانزده روز افزون بر مهلت یاد شده تمدید خواهد شد .

ماده (۱۴)

هرگاه اختلاف ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری یا خبره منتخب مودی با ارزیابی اداره امور مالیاتی کمتر از **پانزده** درصد باشد، نظر کارشناس یا خبره منتخب، ملاک عمل قرار خواهد گرفت؛ در غیر این صورت نظر کارشناس رسمی یا خبره به عنوان قیمت پایه قطعی فروش، ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

ماده (۱۵)

اموالی که باید توقیف شود در محلی که هست توقیف و برحسب نیاز و موقعیت محل ورودی ها و خروجی ها با رعایت تبصره های ماده ۶ این آیین نامه پلمب و یا در صورت لزوم به جای محفوظی منتقل خواهد شد .

تبصره ۱- حمل مواد قابل احتراق و انفجار به محل دیگر ممنوع است ، مگر این که محل فعلی ، مناسب تشخیص داده نشود . در این صورت مواد توقیف شده باید به شخص مسئولی - وفق مقررات ماده ۱۷ این آیین نامه - سپرده شود .

تبصره ۲- تعیین محل نگهداری اموال توقیفی با هیأت اجرایی خواهد بود . در صورت لزوم انتقال اموال به محل دیگر ، موضوع باید با ذکر دلیل در صورت مجلس قید گردد .

تبصره ۳- محل محفوظ به مکانی اطلاق می شود که براساس نوع کالا و با رعایت جوانب ایمنی و برحسب عرف مسلم برای نگهداری اموال مناسب باشد .

ماده (۱۶)

اموال ضایع شدنی و یا اموالی که بهای آن متناسب با هزینه نگهداری نباشد ، فوراً و بدون انجام تشریفات فروخته می شود .
تبصره - تشخیص اموال ضایع شدنی براساس عرف مسلم و پیشنهاد هیأت اجرایی و تأیید اداره امور مالیاتی خواهد بود ..

ماده (۱۷)

هیأت اجرایی برای حفاظت اموال مورد توقیف ، شخص معتمدی را به عنوان **حافظ اموال** - و در صورت امکان با موافقت مودی - تعیین می کند که مسئولیت حفاظت اموال و یا حسب مورد حفاظت پلمب های الصاقی برابر صورت مجلس تنظیمی را بر عهده دارد . حافظ اموال حق جابجایی اموال را ندارد . حدود وظایف و مسئولیت های حافظ اموال و عند اللزوم مراقب ، توسط هیأت اجرایی به وی تفهیم می شود .

ماده (۱۸)

در صورتی که بین مودی و مأمور اجرای مربوط در تعیین **حافظ اموال** توافق حاصل نشود، اتخاذ تصمیم قطعی با مسئول اجرائیات مربوط است. پس از تعیین حافظ اموال یک نسخه از صورت ریز اموال توقیفی به او تسلیم و از وی رسید گرفته می شود.

ماده (۱۹)

هرگاه برای اموال مورد توقیف ، حافظ اموال پیدا نشود و آن اموال در جای محفوظ و معینی باشد ؛ در همان محل ، توقیف و ورودی ها و خروجی های آنجا به وسیله مأمور اجراء پلمب خواهد شد . در غیر این صورت اموال توقیفی با رعایت تبصره های ۲ و ۳ ماده ۱۵ این آیین نامه به جای محفوظی منتقل و محل ورود و خروج پلمب می شود ؛ به هر حال هر اقدام لازم دیگری برای حفاظت کامل اموال تا سرحد امکان انجام خواهد شد .

ماده (۲۰)

در صورتی که جای محفوظ و معینی پیدا نشود مأمور اجراء به هر يك از اموال در جایی که هست کاغذی الصاق ، و محل الصاق را لاک و مهر و مراتب را در صورت ریز اموال توقیفی ذکر خواهد کرد . و در چنین صورتی صاحب مال هم حق دارد محل الصاق مهر خود را پهلوی مهر مأمور اجراء بزند . در این گونه موارد مأمور اجراء موظف است اقدام مقتضی برای حفاظت از اموال بازداشت شده معمول یا ترتیب انتقال سریع آن را به جای محفوظی بدهد .

ماده (۲۱)

هرگاه مودی حین بازداشت اموال حاضر باشد و از جهات مواد ۸، ۹ و ۱۱ این آیین نامه، ایرادی وارد ننماید بعد از جهات مذکور حق اعتراض نخواهد داشت؛ در صورتی که ایراد و اعتراضی داشته باشد خلاصه آن در ذیل صورت مجلس توقیف اموال ترجیحا توسط خود او و یا نماینده وی نوشته خواهد شد

ماده (۲۲)

هرگاه مدت بازداشت باعث فساد بعضی از اموال توقیفی شود از قبیل فرش و پارچه های پشمی و غیره ، اموال مزبور را باید جدا و به نحوی بازداشت کرد که بتوان سرکشی و مراقبت نمود ; در مواردی که مسئولیت مراقبت و سرکشی اموال بازداشتی به عهده شخص دیگری گذاشته شده است ، حافظ اموال ملزم به نظارت بر اقدامات نامبرده برای جلوگیری از فساد این قبیل اموال خواهد بود و در صورت مسامحه و غفلت مراقب و حافظ اموال اگر خساراتی وارد شود نامبردگان متضامنا مسئول جبران خسارت وارده خواهند بود .

ماده (۲۳)

حافظ و مراقب اموال بازداشتی حق ندارند اموال توقیفی را به هیچ وجه مورد استفاده قرار داده و یا در اختیار دیگری قرار دهند و یا بدون اجازه کتبی مسئول اجرائیات ، آن را به محل دیگری انتقال دهند و در صورتی که بر اثر تخلف آنها و یا تعدی و تفریط نسبت به اموال بازداشتی خسارتی وارد شود ملزم به جبران خسارت وارده خواهند بود .

هیأت اجرایی مکلف است، گزارشی از عملیات خود را در **پنج نسخه** حسب نوع مال به شرح ماده ۱۲ این آیین نامه تنظیم و به امضای حاضرین رسانده و نسخه ای از آن را به انضمام صورت مجلس اموال توقیفی در قبال اخذ رسید به ترتیب به مسئول اجرائیات، حافظ اموال، نماینده دادستان و مودی تسلیم و یک نسخه از آن را در پرونده اجرائیات نگهداری نماید. تبصره ۱- نسخه ای از صورت مجلس تنظیمی در مورد وسائط نقلیه موتوری توسط اداره امور مالیاتی، به اداره راهنمایی و رانندگی محل یا اداره ای که حسب مورد مسئول صدور مجوز نقل و انتقال وسیله نقلیه می باشد ارسال و کتبا اعلام می شود که وسیله نقلیه مذکور در قبال بدهی مودی بازداشت بوده و نقل و انتقال آن ممنوع است. مرجع مذکور به محض وصول اطلاعیه فوق، توقیف و ممنوع معامله بودن وسیله نقلیه را در دفاتر مربوط قید و دستور توقیف آن را به واحد های ذی ربط صادر و ضمن جلوگیری از تردد آن، نتیجه اقدامات خود را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی اعلام نماید.

تبصره ۲- در مورد بازداشت حق الامتیاز و قطع مکالمه تلفن اعم از ثابت و همراه، دستور بازداشت به امور مشترکین مخابرات محل اعلام می گردد. امور مذکور حسب مورد و بر طبق درخواست اداره امور مالیاتی مکلف است پس از قطع مکالمه، نقل و انتقال آن را ممنوع و در دفاتر مربوط ثبت نموده و مراتب را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی و مودی مالیاتی اعلام دارند.

تبصره ۳- در مورد بازداشت حقوق مادی مالکیت های فکری و معنوی، دستور بازداشت به اداره ثبت اسناد و املاک محل اعلام می گردد. اداره ثبت اسناد و املاک برابر درخواست اداره امور مالیاتی مکلف است نقل و انتقال حقوق مادی مالکیت های فکری و معنوی مورد بازداشت را ممنوع و در دفاتر مربوط ثبت و مراتب را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی و مودی مالیاتی اعلام دارد.

ماده (۲۵)

به شخص حافظ اموال در صورتی که غیر از مودی باشد حق الحفاظ تعلق می گیرد. مسئول اجرائیات حق الحفاظ را بابت حق الزحمه حافظ یا کرایه محل برای حفظ اموال و یا مخارج ضروری دیگر با توجه به عرف معمول محلی تعیین خواهد نمود. پرداخت این مخارج کلاً به عهده مودی است.

هرگاه حافظ اموال از تحویل اموالی که در حفاظت او قرار دارد به هیأت اجرایی خودداری نماید، اداره امور مالیاتی معادل اموال بازداشت شده، از اموال شخص حافظ اموال، بازداشت و طبق مقررات به فروش می رساند.

تبصره - در هر یک از موارد مذکور در مواد ۲۳ الی ۲۶ و ۲۹ این آیین نامه که فعل یا ترک فعل حافظ اموال یا شخص ثالث و یا قصور و تقصیر وی متضمن عمل مجرمانه ای وفق قوانین موضوعه باشد و یا منجر به بروز خسارت نسبت به اموال و یا ضایع شدن و یا تلف شدن بعضی یا کل اموال تحویلی و توقیفی و یا دخل و تصرف برخلاف قوانین گردد حسب مورد متخلف از سوی دادستان انتظامی مالیاتی نزد مراجع صالح تحت تعقیب کیفری قرار می گیرد

فصل سوم - بازداشت اموال منقول نزد شخص ثالث

هرگاه مودی کتبا یا شفها اعلام نماید که وجه نقد، اموال منقول، ودیعه یا مطالبات یا مازاد وثیقه، و یا بطور کلی هر چیزی که ارزش مالی داشته باشد متعلق به او نزد شخص ثالثی (اعم از حقیقی یا حقوقی) است و یا اداره امور مالیاتی به هرنحو از چنین امری مطلع شود مکلف است از آن اموال و یا وجه معادل بدهی اعم از اصل و جرایم متعلقه و ده درصد وجه بدهی موضوع ماده ۵ این آیین نامه و سایر هزینه های اجرایی بازداشت، و توقیف نامه ای در دو نسخه با درج ساعت و تاریخ مراجعه تهیه و یک نسخه از آن را به شخص ثالث که مال یا وجه نقد و یا مطالبات مالی نزد اوست ابلاغ و در نسخه ثانی رسید اخذ نماید.

ماده (۲۸)

شخص ثالث مکلف است در زمان ابلاغ توقیف نامه ، وجه نقد ، اموال و مطالبات اعم از نقدی و غیرنقدی نزد خود را در متن توقیف نامه اعلام و نسبت به حفظ و حراست آن اقدام و حسب درخواست اداره امور مالیاتی عمل نماید ، والا اداره امور مالیاتی معادل بدهی از وجه یا قیمت آن اموال را از شخص ثالث وصول خواهد کرد و این نکته در توقیف نامه قید می شود .

هرگاه شخص ثالث اعم از حقیقی یا حقوقی که اموال موضوع ماده ۲۷ این آیین نامه متعلق به مودی نزد او توقیف شده است :

- الف) از تحویل عین اموال به مأموران اجراء به محض مطالبه خودداری نماید .
- ب) چنانچه طلب ، وجه نقد یا طلب حال باشد به محض مطالبه از واریز آن به حسابی که از طرف سازمان امور مالیاتی تعیین شده خودداری نماید .
- ج) در مورد طلبی که مهلت پرداخت آن در تاریخ ابلاغ توقیف نامه منقضی نگردیده به محض انقضای مهلت آن به حساب مزبور واریز ننماید .
- د) در مورد مازاد وثیقه و یا رهن ، پس از فروش و کسر هزینه ها مطابق مقررات ، از پرداخت مازاد خودداری نماید .
- هـ) از تسلیم یا تحویل و یا رد و یا به قبض دادن حقوق مالکیت های فکری معنوی و سایر حقوق از قبیل سرقفلی ، حق الامتیاز ، حق اکتشاف و اختراع ، حق استخراج ، موافقت اصولی ، جوایز ، حق انتفاع و ... خودداری نماید ؛ مستنکف محسوب و علاوه بر این که معادل بدهی از اموال شخصی او بازداشت و به فروش خواهد رسید ، در صورتی که عمل وی منطبق با تبصره ماده ۲۶ این آیین نامه باشد با وی وفق مقررات مربوط رفتار خواهد شد و در صورت واریز وجه یا طلب به حساب مذکور یا تسلیم عین یا حق یا شیء ، گواهی اجرائیات اداره امور مالیاتی صادر و به شخص ثالث تسلیم می گردد . این گواهی به منزله برائت ذمه ثالث در قبال بدهکار مالیاتی و نیز برائت ذمه بدهکار مالیاتی در قبال سازمان امور مالیاتی به میزان مال مربوط پس از وضع مخارج احتمالی خواهد بود .

هرگاه شخص ثالث، منکر وجود تمام یا قسمتی از طلب، وجه نقد یا اموال منقول مودی نزد خود باشد باید ظرف مدت سه روز کاری از تاریخ ابلاغ توقیف نامه مراتب را کتبا به اداره امور مالیاتی ذی ربط اطلاع داده و رسید دریافت نماید. در این صورت عملیات اجرایی نسبت به مورد ادعای شخص ثالث متوقف می شود و قسمت اجراء می تواند برای اثبات وجود وجوه و اموال یا مطالبات در نزد شخص ثالث به مرجع صلاحیت دار مراجعه نماید. مرجع صلاحیت دار موضوع را به قید فوریت و خارج از نوبت رسیدگی می نماید در صورتی که اطلاع مزبور داده نشود شخص ثالث مکلف است وجه نقد یا سایر اموال را به اداره امور مالیاتی ذی ربط تسلیم نماید؛ اگر اعتراضی داشته باشد به مرجع صالح شکایت کند.

تبصره ۱- در مواردی که وجود اموال یا وجوه یا حقوق موضوع ماده ۲۷ این آیین نامه نزد شخص ثالث طبق اسناد رسمی محرز باشد، صرف انکار شخص ثالث، مانع از ادامه عملیات اجرایی نمی باشد و اگر شخص ثالث از تسلیم اموال یا وجه یا حقوق مذکور توقیف شده نزد وی امتناع نماید و اداره امور مالیاتی به آن مال دسترسی پیدا نکند معادل قیمت و هزینه های آن از اموال وی توقیف و به فروش خواهد رسید.

تبصره ۲- چنانچه وجود وجوه و یا اموال یا حقوق موضوع ماده ۲۷ این آیین نامه مورد ادعای قسمت اجراء در نزد شخص ثالث در مراجع صلاحیت دار به اثبات برسد و بدهی مالیاتی معادل آنچه نزد شخص ثالث است پرداخت نشده و یا نشود، شخص منکر به تأدیه وجوه و مطالبات و تحویل اموال یا قیمت آن و هر نوع هزینه مترتبه ملزم خواهد شد. جمع این مبالغ از طریق فروش اموال وی وصول خواهد شد.

فصل چهارم : فروش اموال منقول

هرگاه مودی تا انقضای ده روز از تاریخ توقیف اموال ، بدهی خود را تأدیه ننماید اموال توقیف شده از طریق مزایده و انتشار آگهی ، به فروش رسیده و کلیه بدهی و هزینه ها از حاصل فروش برداشته می شود ؛ مگر این که مودی راجع به پرداخت بدهی با اداره امور مالیاتی توافق نماید که در این صورت با اجازه سازمان امور مالیاتی کشور با رعایت موضوع ماده ۱۶۷ قانون مالیات های مستقیم با اخذ وثیقه ملکی یا تضمین مناسب تقسیط خواهد شد .

آگهی فروش بلافاصله پس از انقضای مدت مقرر در ماده ۳۱ این آیین نامه منتشر و حاوی نکات ذیل می باشد :

۱- نوع اموال بازداشت شده و تصریح بر توقیف بودن اموال و کیفیت تصرف ;

۲- روز و ساعت و محل فروش ;

۳- قیمت پایه که مزایده از آن شروع می شود ;

۴- در مورد وسائط نقلیه موتوری ، نوع ، نام کارخانه سازنده ، سال ساخت ، شماره پلاک انتظامی ، رنگ ، شماره موتور و شاسی و میزان بدهی معوقه وسائط نقلیه ;

۵- در مورد حق الامتیاز تلفن اعم از ثابت و همراه ، ذکر شماره آن و میزان بدهی معوقه ;

۶- در مورد حقوق مالکیت های فکری و معنوی مشخصات حقوق مذکور .

تبصره - برای شرکت در مزایده ، تودیع سپرده نقدی یا ضمانت نامه بانکی به میزان ده درصد قیمت پایه می باشد .

ماده (۳۳)

روز فروش باید طوری معین شود که فاصله بین انتشار آگهی فروش تا روز مزبور کمتر از ده روز نباشد. در مورد اموال سریع الفساد و یا اموالی که نگهداری آنها باعث هزینه زیاد است موعده مناسب با وضعیت اموال تعیین می شود.

ماده (۳۴)

اموال منقول بازداشت شده ای که قیمت مجموع آن بیش از بیست میلیون ریال نباشد بدون انتشار آگهی از طریق حراج فروخته خواهد شد .

تبصره - رقم مزبور با توجه به تغییر شاخص قیمت کالاها هر سه سال یک بار توسط رئیس سازمان امور مالیاتی کشور قابل تغییر بوده و پانزده روز پس از نشر در روزنامه رسمی لازم الاجرا می باشد .

آگهی فروش باید به معابر عمومی، محل اداره امور مالیاتی و محل استقرار اموال الصاق و در سایت الکترونیکی سازمان امور مالیاتی کشور اعلام و یک نوبت در یکی از روزنامه ها درج شود.

به منظور تسریع در فروش اموال توقیفی توسط واحدهای وصول و اجراء و وصول به موقع بدهی های مالیاتی معوقه و اجرای صحیح مقررات موضوع ماده ۳۵ آئین نامه اجرائی ماده ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم، چنانچه ادارات کل امور مالیاتی قصد حراج و فروش هرگونه اموال توقیفی اعم از منقول و غیرمنقول دارند از انتشار آگهی خودداری و موضوع را جهت درج آگهی یکپارچه در سطح سراسر کشور، به دفتر حسابهای مالیاتی اعلام نمایند. بدیهی است امور و ادارات کل امور مالیاتی راسا مجاز به انتشار چاپ آگهی فروش موضوع یاد شده نخواهند بود.

علی عسکری

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

بخشنامه ۱۶۱۲۱/۲۰۰ مورخ ۹۱/۸/۹

پیرو بخشنامه شماره ۱۶۱۲۱/۲۰۰ مورخ ۰۹/۰۸/۱۳۹۱ پیرامون شرایط آگهی فروش اموال توقیفی موضوع ماده (۳۵) آئین نامه اجرایی ماده (۲۱۸) قانون مالیات های مستقیم، نظربه اینکه در اجرای بخشنامه یادشده ابهاماتی بروز نموده و سوالاتی مطرح گردیده است، لذا به منظور رفع ابهام و اجرای صحیح مقررات، لازم است ادارات کل امور مالیاتی پس از انتشار **آگهی فروش اموال توقیفی** در روزنامه ها، ضمن رعایت مفاد موضوع ماده (۳۵) آئین نامه اجرایی ماده (۲۱۸) قانون یادشده نسبت به **الصاق آگهی فروش در معابر عمومی**، محل اداره امور مالیاتی و محل استقرار اموال اقدام نمایند.

بخشنامه ۲۳۰/۱۱۶۹۲/د مورخ ۹۲/۴/۳۰

مدیران کل امور مالیاتی، مسئول حسن اجرای این بخشنامه می باشند

ماده (۳۶)

در صورت تغییر روز فروش ، با رعایت مواد بالا آگهی تجدید می شود .

ماده (۳۷)

تصنیفات ، تألیفات و ترجمه های چاپی که هنوز برای خرید و فروش منتشر نشده ، بدون رضایت مصنف یا مولف یا مترجم یا قائم مقام یا وراثت و یا نماینده قانونی آنها به معرض فروش گذاشته نمی شود.

ماده (۳۸)

مودی می تواند مثل سایر اشخاص در مزایده شرکت نماید ولی مأموران اجراء و مباشرین فروش و اقارب درجه اول آنها حق شرکت در مزایده را ندارند .

ماده (۳۹)

مودی می تواند تقدم و تأخر فروش را نسبت به اموال بازداشت شده تقاضا کند ، این تقاضا در صورتی پذیرفته خواهد شد که به وصول مطالبات لطمه وارد نسازد .

ماده (۴۰)

شخصی که بالاترین قیمت را اعلام می دارد برنده مزایده شناخته می شود و باید ظرف مدت **۵۵ روز**، تمام قیمت را به حسابی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می شود واریز نماید؛ در صورت انصراف، **سپرده** دریافتی به نفع دولت ضبط و به حساب خزانه واریز خواهد شد و اموال مورد مزایده به نفر دوم با حفظ شرایط مذکور فروخته می شود.

ماده (۴۱)

هزینه نشر آگهی و حق الحفاظ و سایر مخارج به عهده مودی و به حساب او منظور می شود .

ماده (۴۲)

هرگاه اموال به قیمت ارزیابی شده ، خریدار نداشته باشد ، اداره امور مالیاتی باید با رعایت مدت مذکور در ماده ۳۳ این آیین نامه ، آگهی فروش را با قیمت پایه تجدید نماید و چنانچه برای بار دوم نیز خریداری پیدا نشود برای بار سوم آگهی منتشر و در آن قید می نماید اموال توقیفی به هر قیمتی خریدار داشته باشد از طریق حراج به دفعات فروخته خواهد شد . این موضوع بایستی قبل از مزایده طی اخطاری به صاحب مال ابلاغ شود و چنانچه حاصل فروش تکافوی بدهی مودی را نکند ، اجرائیات اداره امور مالیاتی از اموال دیگر مودی تا میزان بقیه بدهی او بازداشت و طبق مقررات این آیین نامه به فروش می رساند .

تبصره - چنانچه پس از تنظیم صورت جلسه فروش اموال معاذیر قانونی در جهت انتقال برای اجراء بوجود آید اداره مزبور می تواند ضمن استرداد سپرده برنده مزایده ، مجددا آگهی مزایده منتشر نماید.

ماده (۴۳)

جلسه فروش اعم از مزایده و حراج با حضور نمایندگان دادستان عمومی و انقلاب و دادستان انتظامی مالیاتی برگزار و صورت مجلس به امضای نمایندگان مذکور و بالاترین مقام اداره کل امور مالیاتی یا نماینده قانونی وی می رسد .

ماده (۴۴)

اموال منقولی که در اجرای مقررات این آیین نامه به فروش رسیده ، و نیاز به تنظیم سند رسمی انتقال دارد و مودی برای امضای سند انتقال به خریدار در دفترخانه اسناد رسمی حاضر نشود و یا به طور کلی نسبت به فراهم آوردن شرایط انتقال رسمی اقدام ننماید ، اداره کل امور مالیاتی ضمن ارسال مستندات و مدارک لازم به ضمیمه صورت مجلس آخرین مزایده به یکی از دفاتر اسناد رسمی و سایر مراجع قانونی ، نماینده اداره کل امور مالیاتی را برای انجام کلیه امور و امضای سند انتقال معرفی خواهد نمود که به نمایندگی از طرف مودی اقدامات لازم را انجام داده و سند انتقال را امضاء نماید .

ماده (۴۵)

در مواردی که در اجرای مقررات این آیین نامه برای اموال منقول مورد مزایده خریداری پیدا نشود ، در صورت صلاحدید سازمان امور مالیاتی کشور با تملک آن ، مراتب به ضمیمه صورت مجلس آخرین مزایده به منظور تنظیم سند انتقال به نام سازمان امور مالیاتی کشور به یکی از دفاتر اسناد رسمی اعلام خواهد شد . در صورتی که مودی حاضر به امضای سند انتقال و یا فراهم آوردن شرایط انتقال نشود نماینده اداره کل امور مالیاتی به نمایندگی از طرف مودی ، کلیه شرایط را فراهم نموده و سند انتقال را امضاء خواهد کرد .

فصل پنجم : بازداشت اموال غیر منقول و فروش آن

در صورتی که اموال منقول مودی برای استیفای طلب دولت کافی نباشد ، اداره وصول و اجراء نسبت به بازداشت و فروش اموال غیر منقول مودی با رعایت ماده ۲۱۲ قانون مالیات های مستقیم بر طبق مقررات آتی اقدام می نماید .

بازداشت نامه اموال غیرمنقول در **چهار نسخه** تهیه و نسخه چهارم بلافاصله به اداره ثبت اسناد و املاک محل ارسال می شود. اداره ثبت اسناد و املاک مربوط، به محض وصول اطلاعیه مذکور و در صورت تعلق ملک به مودی یا مودیان، توقیف بودن ملک را در دفاتر مربوط قید و موقوف معامله بودن آنرا در پرونده ثبتی منعکس نموده و نتیجه اقدامات را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی ذی ربط اعلام می دارد.

تبصره - مسئول اجرائیات عنداللزوم می تواند با ارائه مشخصات کامل سجلی مودی از اداره ثبت اسناد و املاک در مورد وجود املاک به نام مودی یا هر نوع حق متعلق به مودی را استعلام نماید، اداره ثبت اسناد و املاک مکلف است حداکثر ظرف مدت یک هفته مشخصات کامل ثبتی ملک و یا املاک و یا هر نوع حق متعلق به مودی را کتبا به ادارات استعلام کننده، اعلام نماید.

ماده (۴۸)

در صورتی که مال غیرمنقول یا حقوق متعلق به مودی درآمدی داشته باشد، برابر مقررات این آیین نامه درآمد مزبور تا زمان فروش ملک، بازداشت و در صورت وصول به عنوان قسمتی از بدهی مودی محسوب خواهد شد. در صورتی که درآمد مزبور تکافوی بدهی مالیاتی مودی را نماید از فروش ملک خودداری می گردد.

ماده (۴۹)

اداره امور مالیاتی مکلف است ، برای فروش اموال غیرمنقول ، اعلانی مشتمل بر : نام و نام خانوادگی مودی ، نوع و کاربری ، محل وقوع ، مساحت تقریبی عرصه و اعیان ، مبلغ بدهی مودی و سایر مشخصات آن را با تصریح به این که تمام ملک یا قسمتی از آن فروخته می شود ، علت فروش ، روز و ساعت ، محل فروش ، قیمتی که مزایده از آن شروع خواهد شد و سایر شرایط قانونی مربوط از جمله مفاد تبصره های ماده ۲۱۵ قانون مالیات های مستقیم را قید و منتشر نماید .

ماده (۵۰)

برای شروع مزایده در مورد املاک ، حداقل قیمت ملک به بهای روز ، که از طرف کارشناس اداره امور مالیاتی و یا کارشناس رسمی دادگستری یا خبره تعیین خواهد شد ، مأخذ فروش قرار خواهد گرفت .

ماده (۵۱)

مقررات فصل چهارم این آیین نامه در مورد فروش اموال غیرمنقول نیز حسب مورد جاری می باشد . ضمناً چنانچه بعد از مزایده نوبت دوم خریداری برای ملک مورد مزایده پیدا نشود در صورت اقتضاء طبق مقررات ماده ۲۱۵ قانون مالیات های مستقیم عمل خواهد شد .

ماده (۵۲)

پس از انجام مزایده ، تنظیم و امضای صورت مجلس و صدور سند موکول به انقضای یک ماه از تاریخ تنظیم صورت مجلس یادشده خواهد بود . هر گاه مودی ظرف این مدت نسبت به پرداخت کلیه بدهی خود به اضافه ده درصد موضوع ماده ۲۱۱ قانون مالیات های مستقیم اقدام و هزینه های متعلقه را پرداخت نماید از ملک مزبور رفع بازداشت به عمل خواهد آمد .

در صورتی که مودی پس از انقضای یک ماه مذکور برای امضای سند انتقال حاضر نشود یا شرایط انتقال را فراهم نیاورد، اداره امور مالیاتی مستندات و مدارک لازم را به یکی از دفاتر اسناد رسمی ارسال نموده و نماینده دفتر حقوقی سازمان امور مالیاتی به نمایندگی از طرف مودی مقدمات انتقال را فراهم آورده و سند انتقال را امضاء خواهد نمود.

نظربه وضعیت موجود املاک در اختیار سازمان و ادارات تابعه که به لحاظ وجود ابهامات، ایرادات و مشکلات بسیار مانع اجرای اقدامات لازم درخصوص مستندسازی اموال غیرمنقول سازمان، بروز دعاوی متعدد در محاکم قضایی و همچنین فسخ قراردادهای واگذاری به علت عدم اقدام به موقع طبق مفاد قرارداد و به دنبال آن از دست دادن اموال غیرمنقول و تضييع حقوق دولت گردیده است، مقرر می گردد از این پس انجام هرگونه معامله و اقدام نسبت به معاملات اموال غیرمنقول سازمان متبوع از قبیل (خرید، فروش، رهن، اجاره، امانت، تنظیم قرارداد واگذاری ملک از سوی دستگاه- های اجرایی به سازمان، انجام تشریفات موضوع ماده ۲۱۵ قانون مالیات های مستقیم و مواد ۵۳ و ۵۴ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۸ قانون اخیرالذکر) با نظارت مستقیم دفتر حقوقی و با حضور یکی از کارشناسان دفتر مذکور صورت گیرد. مسئولیت حسن اجرای این بخشنامه به عهده مدیران مربوطه خواهد بود.

علی عسکری

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

بخشنامه ۲۰۰/۹۳/۹۱ مورخ ۹۳/۸/۱۷

ماده (۵۴)

در مواردی که طبق ماده ۲۱۵ قانون مالیات های مستقیم برای ملک مورد مزایده خریداری پیدا نشود در صورت موافقت سازمان امور مالیاتی کشور با تملک آن ، مراتب به ضمیمه صورت مجلس آخرین مزایده به منظور تنظیم سند انتقال به نام سازمان امور مالیاتی کشور به یکی از دفاتر اسناد رسمی اعلام خواهد شد و در صورتی که مودی حاضر به امضای سند انتقال و یا فراهم آوردن شرایط انتقال نشود نماینده حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور به نمایندگی از طرف مودی کلیه شرایط را فراهم نموده و سند انتقال را امضاء خواهد کرد .

ماده (۵۵)

در مورد افراد مذکور در مواد ۲۶ و ۳۹ قانون مالیات های مستقیم چنانچه ظرف مهلت مقرر نسبت به پرداخت یا تقسیط بدهی قطعی شده خود اقدام ننمایند ، مقررات این آیین نامه حسب مورد نسبت به ماترک اموال مورد وقف یا حبس یا نذر جاری می باشد .

ماده (۵۶)

هرگاه شخص ثالث نسبت به تمام یا قسمتی از اموال غیرمنقول بازداشت شده و حقوق ناشی از آن ادعای حق کند ، عملیات اجرایی در صورتی متوقف می شود که دعوی ، مستند به سند رسمی یا رأی قطعی دادگاه بوده و تاریخ وجود حق یا تنظیم سند ، مقدم بر تاریخ بازداشت اموال غیرمنقول باشد و این امر مورد تأیید هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده ۲۱۶ قانون مالیات های مستقیم قرار گیرد .

فصل ششم : مقررات عمومی

هرگاه مودی بر طبق ماده ۱۶۱ قانون مالیات های مستقیم (با آخرین اصلاحات مصوب ۲۷ / ۱۱ / ۱۳۸۰) **تأمین سپرده** باشد ، این تأمین مانع از بازداشت سایر اموال او که وصول مالیات از آن محل سهل تر باشد ، نیست . ولی پس از وصول طلب دولت ، اداره امور مالیاتی مکلف است فوراً نسبت به رفع تأمین اقدام کند .

شکایت از اقدامات اجرایی یا درخواست توقف موقت عملیات اجرایی و یا درخواست رفع اثر از اقدامات اجرایی مانع از ادامه عملیات اجرایی نمی گردد مگر در موارد ذیل :

الف) مودی نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی حسب مقررات این آیین نامه اقدام نماید و یا معادل میزان بدهی ، وجه نقد یا تضمین بانکی و یا وثیقه ملکی بسپارد و یا ضامن معتبر که اعتبار ضامن مورد قبول اداره امور مالیاتی باشد ، معرفی نماید .

ب) براساس رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده ۲۱۶ قانون مالیات های مستقیم مبنی بر توقف عملیات اجرایی ;

در صورتی که هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده ۲۱۶ قانون مالیات های مستقیم دلایل شاکی را قوی بداند و یا شکایت شاکی مستند به سند رسمی یا احکام قطعی مراجع قضایی یا اسناد اداری باشد ، بدون اخذ تأمین قرار توقف عملیات اجرایی را صادر می نماید .

ج) نقض رای هیأت حل اختلاف مالیاتی توسط شورای عالی مالیاتی یا دادنامه صادره توسط دیوان عدالت اداری و یا مراجع قضایی ذی صلاح ;

با توجه به تکلیف قانونی شعب دیوان عدالت اداری مبنی بر رسیدگی خارج از نوبت پس از صدور دستور موقت ، مسئولین ذی ربط سازمان امور مالیاتی کشور مکلفند در اسرع وقت و در فرجه قانونی نسبت به ارسال پاسخ به شعب دیوان اقدام نمایند .

د) پرونده های موضوع تبصره ماده ۱۵۷ قانون مالیات های مستقیم در صورت قطعیت مالیات در هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده ۲۱۶ قانون مالیات های مستقیم مطرح و چنانچه مطالبه مالیات از غیرمودی مورد تأیید هیأت یاد شده قرار گرفته باشد حکم بر مطالبه مالیات ، کان لم یکن تلقی می گردد .

تبصره - توقف عملیات اجرایی جز در موارد مصرح در این ماده ، تخلف انتظامی بوده و دادستان انتظامی مالیاتی موظف به رسیدگی و تقاضای مجازات متخلف یا متخلفین از هیأت عالی انتظامی می باشد .

ماده (۵۹)

اشخاص ثالثی که پرداخت مالیات دیگری را **تعهد** یا **ضمانت** کرده یا به موجب قانون مکلف به کسر و ایصال مالیات دیگری می باشند و نسبت به پرداخت مالیات با مودی مسئولیت تضامنی دارند ; چنانچه نسبت به مطالبات و مالیات های قطعی شده و مورد اجراء ، از اقدامات اجرایی شکایت نمایند صدور قرار توقف عملیات اجرایی به طریق مقرر در ماده ۵۸ این آیین نامه و بندها و تبصره آن خواهد بود .

ماده (۶۰)

شکایت به عنوان **اشتباه در محاسبه** در مرحله اجرایی مانع از ادامه عملیات اجرایی نخواهد بود .

ماده (۶۱)

هرگاه **مودی مالیاتی** در حین عملیات اجرایی فوت نماید و یا محجور شود ، عملیات اجرایی تا زمان معین شدن ورثه قانونی در مورد متوفی و یا نصب قیم در مورد محجور ، **متوقف** می شود . لیکن اداره امور مالیاتی می تواند در صورتی که جزء ماترک متوفی و یا جزء دارایی محجور ، **موجودی نقدی** باشد ، به میزان بدهی و با رعایت تشریفات قانونی قبل از تعیین شدن ورثه قانونی و یا نصب قیم توسط مراجع ذی صلاح ، موجودی نقدی را توقیف نماید .

تبصره - چنانچه بین وراث متوفی ، صغیر یا محجوری باشد که ولی قهری نداشته باشد ، عملیات اجرایی نسبت به سهم صغیر یا محجور تا **تعیین قیم** متوقف می گردد

ماده (۶۲)

مطالبات بانکی از طریق ماده ۴۸
قابل وصول توسط سازمان
نیست.

کلیه مقررات مندرج در این آیین نامه در مورد بدهکاران موضوع ماده ۴۸ قانون محاسبات عمومی نیز جاری بوده و تکلیف وصول این قبیل مطالبات نیز همانند مطالبات مالیاتی می باشد .

دستگاه اجرایی بستانکار موضوع مواد ۴۸ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ و ۳۲ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی مکلف است علاوه بر مشخصات هویتی اشخاص بدهکار شامل اشخاص حقیقی : نام و نام خانوادگی ، شماره شناسنامه ، تاریخ تولد ، نام پدر ، کد ملی ، آدرس دقیق محل سکونت ، محل کار و در مورد اشخاص حقوقی : شماره ثبت ، کد اقتصادی ، آدرس دقیق محل فعالیت و مشخصات دقیق هیأت مدیره و میزان بدهی ، مشخصات کاملی از اموال و دارایی ها ، مطالبات و تضمینات و وثایق ، اعم از نقدی و غیرنقدی و محل استقرار آنها را به اداره امور مالیاتی (اجرائیات) مربوط اعلام نماید .

ادارات کل امور مالیاتی در مواردی که محکوم له از **نهادهای دولتی** و محکوم به وصول وجه نقد می باشد. و اجرائیه های مربوط برای اقدامات اجرائی ، به ادارات کل امور مالیاتی ذی ربط ارسال می شود در راستای ماده ۴۸ قانون محاسبات عمومی و ماده ۶۲ آئین نامه اجرائی ماده ۲۱۸ ق. م. م اقدام و نتیجه را به مراجع ذی ربط و محکوم له اعلام نمایند.
آیین نامه ۲۳۰/ص/۴۲۱۴ مورخ ۹۹/۲/۱۰

ماده (۶۳)

سازمان امور مالیاتی کشور و ادارات کل امور مالیاتی می توانند کلیه هزینه های حفظ و نگهداری اموال منقول و غیرمنقول مودیان مالیاتی را که براساس مقررات فصل نهم قانون و از طریق عملیات اجرایی از مودی توقیف می نمایند ، از محل اعتبارات مصوب سالیانه خود تأمین و پرداخت نموده و معادل کل هزینه های انجام شده را از حاصل فروش اموال کسر و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نمایند .

ماده (۶۴)

این آیین نامه مشتمل بر ۶۴ ماده و ۲۵ تبصره می باشد که بنا به مفاد ماده ۲۱۸ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۲/۳/۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن در تاریخ ۲۳/۳/۱۳۹۰ به تصویب رسید و پانزده روز پس از انتشار در روزنامه رسمی جایگزین آیین نامه قبلی می شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی - سید شمس الدین حسینی / وزیر دادگستری - سید مرتضی بختیاری

مستند سازی سیستمها و روشها

عنوان فرآیند :

انجام اقدامات اجرایی برای وصول مالیات مودیان بدهکار

هدف از اجرای فرآیند :

وصول مطالبات دولت

خدمت گیرندگان :

مودیان مالیاتی , واحدهای مالیاتی

خدمت دهندگان :

واحد وصول و اجرا , دادگستری و نیروی انتظامی

مدارک و اطلاعات مورد نیاز :

برگ قطعی مالیات و چکهای واخواستی

فرمهای مورد استفاده :

فرم مشخصات برگ قطعی رسیده , فرم اخطار قبل از اجرا , برگ اجرائی , برگ بازداشت اموال , برگ توقیف اموال نزد اشخاص ثالث , فرم توقیف تلفنهای ثابت و همراه , فرم ارزیابی املاک بازداشتی , فرم صورت وضعیت پرونده , فرم پیشنهاد ممنوع الخروجی , فرم ارزیابی خودرو بازداشت شده , فرم پیشنهاد بخشودگی جریمه , فرم پیشنهاد ضبط اموال , حکم جلب مودیان بدهکار

شرح مراحل انجام فرآیند :

۱. وصول برگ قطعی دال بر بدهکار بودن مودیان
۲. صدور اخطار حسن نیت سازمان برای مودی به مدت ده روز
۳. در صورت مراجعه مودی اقدام جهت پرداخت یا ترتیب پرداخت در حد مقدمات قانونی
۴. در صورت عدم مراجعه مودی انجام اقدامات زیر

۱. صدور برگ اجرایی
  ۲. ابلاغ برگ اجرا به مودی
  ۳. صدور برگ بازداشت اموال
  ۴. ارجاع به کارشناس حقوقی جهت اخذ حکم قضایی
  ۵. اقدام در جهت شناسایی منابع مالی
  ۶. شناسایی تلفنهای ثابت و همراه ، حسابهای بانکی ، خودرو ، پلاکهای ثبتی از قبیل (زمین - خانه و ....)
- در هر یک از مراحل در صورتیکه مودی تا یکماه پس از ابلاغ برگ اجرایی مراجعه کند رفتن به مرحله ۳

اختیارات عوامل اجرایی :

اختیار بررسی و تهیه و تنظیم فرم اخطار به عهده مسئول وصول و اجرا ، اختیار تایید و امضاء بر عهده رئیس گروه مربوطه

مسئولیتهای عوامل اجرایی :

مسئولیت در مقابل صحت انجام امورات مربوط به اجرا و وصول طلب دولت بر عهده مسئول وصول و اجرا و مسئولیت تطبیق با مقررات و تایید و امضاء بر عهده رئیس گروه مربوطه

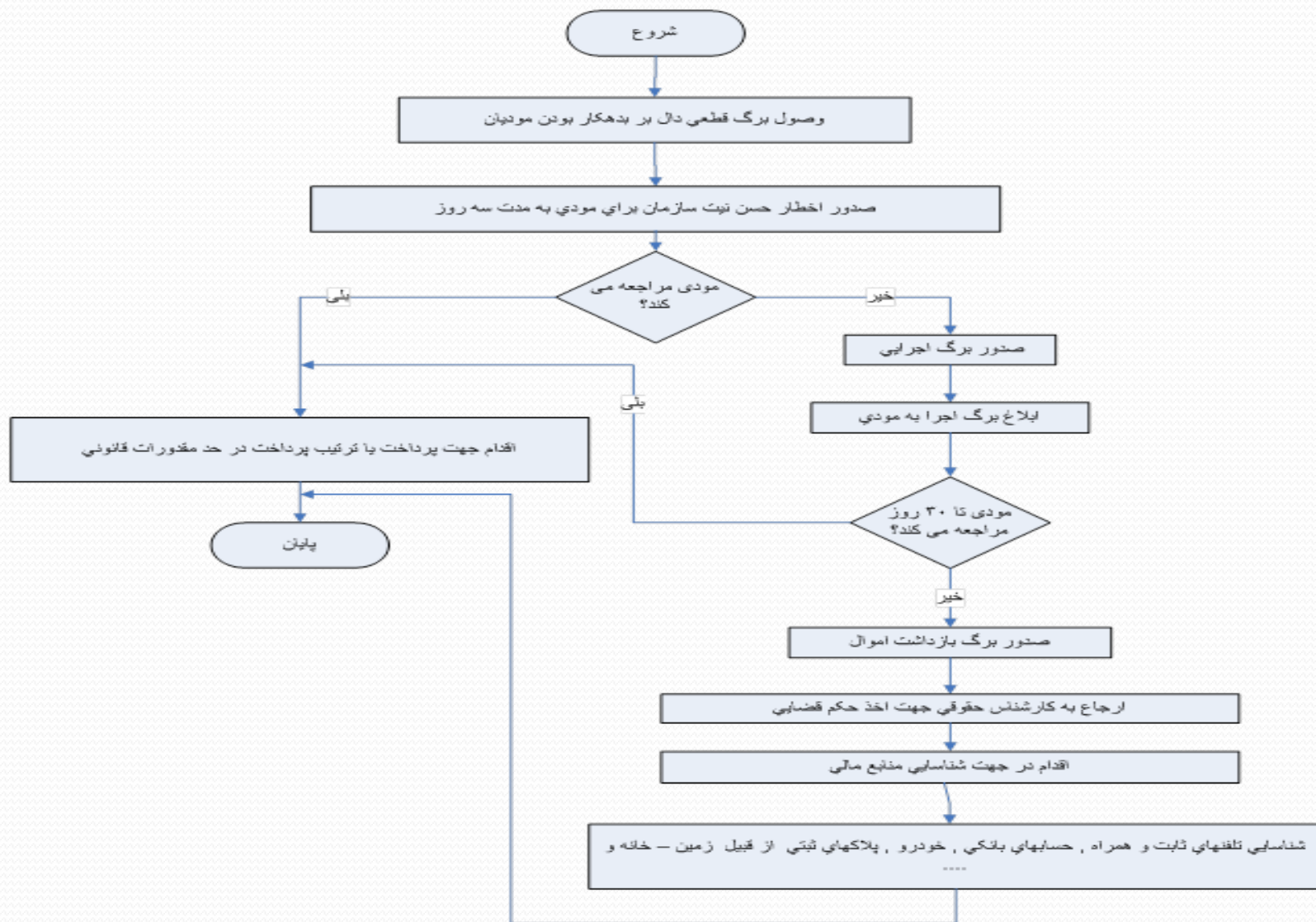
قوانین و مقررات :

قانون مالیات های مستقیم - آیین نامه اجرایی مربوطه

نوع فن آوری مورد استفاده در اجرای فرآیند :

رایانه - ماشین حساب - نوشت افزار - فرم های مربوطه

فلوچارت فرآیند (انجام اقدامات اجرایی برای وصول مالیات مودیان بدهکار)

منابع و مأخذ:

- غفار زاده، احمد. (۱۳۹۹). آیین دادرسی مالیاتی، ویرایش دوم. تهران: انتشارات دانش پذیر
- برزگری، محمد و رجب پور، علیرضا. (۱۳۹۹). مجموعه قوانین مالیاتی. تهران: انتشارات ترمه
- عزیزاده، آرمین. (۱۳۹۷). راهنمای جامع دادرسی مالیاتی. تهران: ارقام نگار مهر آفرین
- عباسی، محمدرضا. (۱۳۹۰). حقوق مالیات ها از منظر حقوق خصوصی. تهران: نشر نگاه بینه
- رستمی، ولی و کتابی رودی، احمد (۱۳۹۱). بررسی حقوقی تشخیص علی الرأس و عملیات اجرایی مالیات؛
نمودهای قدرت عمومی مالیاتی در حقوق مالیاتی ایران. دوفصلنامه دانشنامه حقوق اقتصادی (دانش و توسعه سابق) دوره
جدید، سال نوزدهم، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۱
- صابرپور، حبیب. (۱۳۹۷). اصول و روشهای وصول و اجراء مالیاتها. جزوه ایده. چاپ نشده
- قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات بعدی ۱۳۹۴/۰۴/۳۱
- قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷
- سایت سازمان امور مالیاتی کشور. www.intamedia.ir

با تشکر از توجه شما

